

Načelna pravica ni dovolj

SERGIJ PREMUR

Doslej niso v nobenem uradnem dokumentu trzasko občine tako točno orisali določil, na podlagi katerih imajo pripadniki slovenske manjšine v Trstu pravico do rabe materne jezika, kot v odredbi zupana Illyja, za katero smo izvedeli včeraj. Prav prijetno je brati o razsodbah ustavnega sodišča, o Londonskem memorandumu, o Osinskem sporazumu... Zato je toliko bolj presenetljiv in nesprijemljiv zaključek odredbe, ki praktično pomeni samo to: nobene slovenske uradnih dopisov s trzasko občino!

Nič novega, torej, samo v lepši papir zavita stara protislovenska politika? Ni prav tako, saj odredba načelno priznava pravico do rabe slovenske, ki so jo vse dosedanje občinske uprave načelno zanikale. Zatika pa se, pravi Illy, zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. To pa je res nemogoče: ker ni denarja, ni niti pravice?

Odredba je sicer negativna, vendar odpira nove možnosti za uveljavitev pravice do rabe slovenske. Če je res tako, je treba takoj pristopiti k uveljavljanju teh možnosti. V prvi vrsti se mora za to zavzeti sama občinska uprava, ki mora sprožiti postopek, da ji bo država ali dežela dodelila potrebna sredstva, da usposobi prevajalsko službo in omogoči pomembnemu delu svojih občanov, da uveljavijo pravico, ki jim je načelno priznana. Pri tem jo morajo spodbujati stranke zavezništva (in ne samo slovenske komponente), pa tudi vsa slovenska manjšina, ki mora dokazati, da ni dopisovanje v slovenščini tudi za nas samo načelna pravica, ki jo terjamo le na papirju.

Ko ne bi odredba zupana Illyja postala priložnost za slozni in učinkoviti politični nastop v tej smeri, bi morali priznati, da je ugasnila lučka, ki se je zgasnila, ko je komaj izvoljeni Riccardo Illy spregovoril na televiziji tisti (zame in za toliko drugih) nepozabni slovenski »hvala lepa«. Priznati bi morali, da smo bili, smo in bomo osamljeni, tepeni in brez perspektive v tem mestu.

Da se to ne bo zgodilo, da ne bomo ostali samo pri nesprijemljivi odredbi, je odvisno seveda od zupana Illyja, vendar se zdalec ne samo od njega; odvisno je tudi od tega, kako in s kaksno učinkovitostjo bomo mi znali postavljati svoje zahteve.

Illyjeva odredba o dopisih v slovenščini: pravica je, vendar je ne bodo izvajali

TRST - Trzaski župan Riccardo Illy je z odredbo 22. januarja določil, da imajo pripadniki slovenske manjšine sicer pravico dopisovati občini v maternem jeziku, vendar občina ne bo sprejemala slovenskih dopisov, ki se tičejo upravnih zadev. To se pravi, da bo pravica do rabe slovenske ostala samo na papirju, saj se praktično vsi dopisi

občanov tičejo upravnih postopkov. Stiri strani dolg dokument navaja zelo obsirno številna določila, na katerih sloni pravica slovenskih občanov do rabe materinske, in to je prvič, da trzaska občina zastopa tako stališče. V isti sapi pa županova odredba ugotavlja, da občinska uprava nima zadostnih sredstev za primerno prevajalsko službo in da

zato ne bo sprejemala slovenskih dopisov!

»Država in dežela morata zagotoviti trzaski občini možnost, da praktično izvaja načelno priznane pravice,« trdi svetovalec DSL Igor Dolenc, za svetovalca SSK Andreja Berdona pa je odredba nedvomno negativna.

Na 3. strani

Anton Vratuša o "težkih letih"

TRST - V ciklu srečanj s "pricami težkih let 1940-1954" je bil včeraj gost Dezelnega instituta za zgodovino odpornosti slovenski politik in družbeno-kulturni delavec dr. Anton Vratuša. Po razpadu Italije je povezoval italijanske in slovenske partizane, po vojni pa bil med drugim stalni predstavnik SFRJ pri ZN. Zdaj ima pomembne funkcije v mednarodnih organizacijah za varstvo okolja in pomoč nerazvitim državam.

Na 6. strani

BIH / TEŽAVE

Zaplet v Mostarju in množični beg Srbov iz Sarajeva

MOSTAR, SARAJEVO - Samo dobro uro je včeraj Mostar spet postal enotno mesto, kot to predvideva daytonski sporazum in določila, ki so jih pred kratkim sprejeli v Rimu. Ze dopolne niso prisli na delo hrvaski policisti, ki bi morali sodelovati v skupnih hrvasko-muslimanskih patroljah. Do pravih incidentov pa je prislo, ko so iz vzhodnega (muslimanskega) Mostarja prisli na hrvasko stran prvi obiskovalci. Oglasili so se namreč hrvaski ostrostrelci, k sreči pa ni bil nihče ranjen. Hrvati so obenem zmerjali obiskovalce, enega pa pretepli.

Sarajevski Srbi pa so včeraj ustanovili krizni stab, ki naj bi poskrbel za množični odhod se kakih 50 tisoč Srbov iz sarajevskih predmestij, ki bodo presle pod upravo BiH. OZN je to označil kot nedopustno manipulacijo Pal, ki hoče prisiliti k odhodu tudi tiste Srbe, ki bi radi ostali na svojih domovih.

Na 13. strani

ITALIJA / VOLITVE

Maccanico za okrepitev sredinskega krila Oljke

RIM - Kljub temu, da je sele na začetku, je volilna kampanja že dokaj mrzlična. Oljka se ukvarja predvsem z vprašanjem morebitnih volilnih zavezništva s SKP in s Severno ligo, velikega zanimanja - pa tudi kritik - pa je bil deležen poskus bivšega mandatarja za sestavo vlade Antonia Maccanica, da utrdi in razširi sredinsko krilo levosredinskega zavezništva. V Polu svobosčin pa so za zdaj utihnile polemike o tem, kdo je kandidat desnice za predsednika vlade, češ da sklep o tem pritiče samo Berlusconiju.

Na 2. strani

VREME / NAJHUJŠA ZIMA ZADNJEGA DESETLETJA

Sneg, led in orkanski veter prizadeli Evropo

LONDON, BERLIN - Sneg, led, izredno nizke temperature in razburkano morje so prizadele vso zahodno in severno Evropo od Velike Britanije do Poljske. Silovito zimsko neurje pa je povzročilo zrtve predvsem v prometu, ker so se ljudje podali na ceste kljub obupnim voznim razmeram. Letošnja zima je zgornjo dokazala

vso nemoc sodobne družbe, ki pri prevozu računa prevsem na ceste. Avtomobili so se nekako prebijali po zasneženih cestah, za tovornjake pa sta bila sneg in led usodna (na sliki AP). Najhuje je bilo v severni Nemčiji in na Danskem, kjer so zamrle vse dejavnosti zaradi snega in orkanskega vetra. Vojska je morala z

goseničarji reševati soferje in skrbeti za prevoz bolnikov. Morje je vdrla v številna severnonemska pristanišča, ki se nahajajo v globokih zalivih. Orkanski veter je namreč na Severnem in Baltskem morju povzročil izredne valove in plimo, tako da so prte skoraj vse priobalne ceste.

Na 11. strani

PODKUPNINE

Danes sklep o odložitvi procesa proti Berlusconiju

MILAN - Danes bomo zvedeli, ali bodo za dobo volilne kampanje prekinili proces zaradi podkupnin finančnim strankom, na katerem sedijo na zatozni klopi Silvio Berlusconi, njegov brat Paolo, visoki funkcionarji Fininvesta in castniki in podcastniki Finančne straže. Zahteva po prekinitvi je postavil včeraj branilec gen. Cerciella odv. Taormina, medtem ko se je Berlusconi izrekel za nadaljevanje procesa.

Na 2. strani

Veselo pustno vzdušje v mestu in po vaseh

TRST - Na včerajšnji pustni dan je bilo vseh povsod veliko številno prireditev; maske so popodne preplavile mestno središče in se pomerile za nagrado rajo-

nov. Pustovali so tudi po vaseh, malčki pa so se zabavali na pustnih rajanjih; danes na vrsti se »pogrebne svečanosti«.

Na 6. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Mafija podpirala Forza Italia

Na procesu zaradi umora sodnika Falconeja je neki mafijski skesanec povedal, da je mafija pozivala svoje clane, naj na volitvah podprejo Berlusconijevo stranko.

Stran 2

Nasilje v Trstu

Na tiskovni konferenci o pretepu slovenskega dijaka in njegovega italijanskega prijatelja so orisali zaskrbljujoco sliko nasilja v mestnem središču.

Stran 5

Industrija nadzira cene

Po Istatovih podatkih so cene pri proizvajalcih v zadnjih treh mesecih lanskega leta ostale nespremenjene, kar daje upati tudi v ohlajevanje cen v široki porabi.

Stran 9

Festival v Sanremu je stekel

Z nastopom bolj ali manj znanih zvezdnikov lahke glasbe se danes pričena tekmovalni del sanremskega festivala.

Stran 10

Danes kolajne za kombinacijo

V spanski Sierrri Nevadi bo danes moški smuk za kombinacijo. Po slalomski preizkušnji vodi Avstrijec Reiter pred Girardellijem. Cetrti je Slovenec Mlekuz.

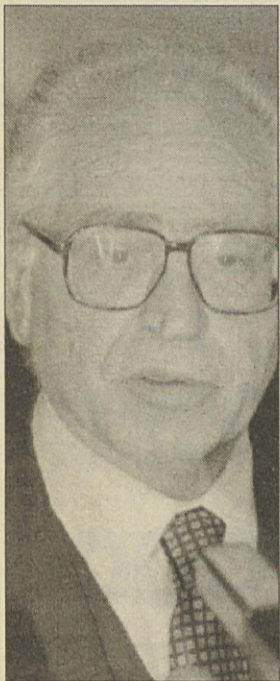
Stran 16

RIM / ZAČETNA FAZA VOLILNE KAMPANJE

Maccanico se je opredelil za levi center

Bivši mandatar skuša združiti sredinsko krilo Oljke

Antonio Maccanico (AP)

RIM - Volilna kampanja je sele na začetku, se pravi v fazi, ko se oblikujejo zavezništva in se izbirajo strategije. Najbolj živahno je pod okriljem Oljke, kjer je najbolj zanimivo pobudo sprožil Antonio Maccanico. Donedavni mandatar za sestavo nove vlade se je po neuspehu svojega poskusa odločno opredelil za levi center in si pri tem zadal nalogo, da utrdi in poenoti sredinsko krilo zavezništva. Po njegovem načrtu naj bi se vse sile levega centra, ki se ne prepoznajo v D'Alemovi DSL, združile v nekakšno federacijo, ki bi tako zajela tako laično-socialistične sile kot Ljudsko stranko in zelene, k tej formaciji pa naj bi pristopili tudi prestž-

ni mozje kot bivši predsednik vlade Azelio Ciampi, sedanjí predsednik vlade Lamberto Dini in bivši sekretar Krščanske demokracije Mino Martinazzoli.

Tudi včeraj je imel Maccanico vrsto razgovorov, do jutri pa naj bi sporočil, ali mu je poskus uspel ali ne. Od glasnika zelenih Ripe di Meane je včeraj prejel dokaj odklonilen odgovor, povsem odklonilen pa je bil odziv bivšega referendumskega liderja Maria Segnija, ki se je nasprotno zavzel za organiziranje političnega centra izven obeh polov. Maccanicov poskus, katerega odkriti namen je uravnovesiti zavezništvo, ki je preveč »nagnjeno« na strani DSL, je podprl tudi Hrast, pozitivno pa

ga je ocenil vodja Oljke Romano Prodi.

Oljka pa se tačas ukvarja tudi z vprašanjem morebitnih volilnih zavezništva s SKP in s Severno Ligo. Bossijeva stranka se se ni opredelila, ali naj se na volitvah predstavi samostojno ali v povezavi z Oljko, Prodi pa je že postavil pogoj za zavezništvo: Bossijevi pristasi morajo opustiti vsakršno misel na secesijo, v zameno pa bo Oljka postavila v središče svojega programa vprašanje federalizma. SKP pa je medtem izrazila pripravljenost na zavezništvo z Oljko in že postavila svojo »ceno«: 27 zanesljivih volilnih okrožij za poslansko zbornico za svoje kandidate.

V nasprotnem taboru pa so včeraj vsi hiteli zatrjevati, da se vprašanje liderstva Pola svoboščin sploh ne postavlja in polemico poudarjali, da je kvečjemu liderstvo Oljke pod vprašajem. Medtem ko se je vodja Nacionalnega zavezništva Gianfranco Fini podal na enotedenske počitnice v hribe, so drugi vodilni predstavniki desnice skušali pojasnjevati nenadejano polemiko o tem, kdo naj bo kandidat Pola svoboščin za predsednika vlade: nas kandidat, so trdili, ostaja Berlusconi, lahko pa bi tudi poiskali drugega, ko bi sam Berlusconi sklenil, da se odreče kandidaturi. Pač pa so na desnici dokaj jezni na Maccanica, ker se je opredelil za levi center. Se posebno se bojijo, da ne bi njegov zgled potegnil za sabo se »zasovražena« Dinija.

VOLILNA KRONIKA

Agnelli: Pol svoboščin nima dobrega kandidata za predsednika vlade

RIM - Gianni Agnelli se tokrat ni izognil delikatnim političnim vprašanjem, ceprav je potrdil »neutrlnost« Fiata v političnem boju. V intervjuju, ki ga je naklonil milanskemu Corriere della Sera ob predaji stafetne palice na celu avtomobilskega koncerna, se je Agnelli spustil v nekatere sicer previdne politične ocene, ki pa so v političnem svetu že sprožile nemalo razprav.

Agnelli je med drugim izrazil željo, da bi bila volilna kampanja umerjena, opozoril je tudi pred »krhkimi zavezništvi«, glede ustavnih reform pa je kritično ugotovil, da »so na delu številni amaterji«. Problem interesnega spora je zelo hud problem in zelo težko resljiv, ce-

prav je Berlusconi »pokazal dobro voljo.« »Ko bi pa Pol svoboščin imel zdaj dobrega kandidata za predsednika vlade - je dodal Agnelli - bi to bilo koristno za vse, tudi za samega Berlusconija.

Kaj pa »močni oblastveni centri«, o katerih se je v prejšnjih tednih

veliko govorilo? »Resnica je,« meni Agnelli, »da so v Italiji oblastveni centri premajhni.«

Gospodar Fiata se je spustil tudi v ocenjevanje posameznih političnih predstavnikov. O Finiju je dejal, da »ga premalo pozna«, o Prodiu, da ga označujeta »entuziazem in volja, da nekaj naredi«, o Diniju pa, da je »dobro delal«. In kaj meni Agnelli o angaziranju Dinija, Maccanica in Ciampija v volilni kampanji? »Kdor je dopolnil 70 let, bi se moral po mojem mnenju umakniti. To sem svoj čas povedal tudi predsedniku Scalfaru, ki ga se ni strinjal.« In Di Pietro? »Vsi bi ga hoteli, mislim pa, da se v resnici bojijo tako ga imeti na svoji strani, kot na nasprotni.«

MESTRE / PO PRIČEVANJU NEKEGA SKESANCA

Zakaj je mafija podpirala FI

Mafijci pričakovali Berlusconijevo zmago kot »rešitev«

MESTRE - Na srečanju vseh voditeljev sicilske mafije, ki je bilo proti koncu leta 1991 in ki ga je vodil Totò Riina, je bilo sklenjeno, da se sprozi vojna proti državi. Tako je na procesu zaradi pokola pri Capaci, ki se je nadaljeval včeraj v Mestrah, povedal skesanec Filippo Malvagna, 35 let, nečak Giuseppeja Pulvirentija, ki je bil med ožjimi sodelavci mafijskega veljaka Nitta Santapaole in ki je tudi sam zdaj skesanec. Umor sodnika Giovannija Falconeja, njegove zene Francesce

Morvillo in treh policijskih agentov je spadal torej v strategijo, za katero se je mafija odločila, ker je medtem zgubila vse tradicionalne politične zavezničke.

Malvagna pa je na včerajšnji obravnavi v Mestrah, kamor se je za nekaj dni preselil sodni zbor iz Caltanissette, povedal tudi svojo verzijo politična ozadja o odnosih med mafijo in Berlusconijevo Forza Italia. Sklicujoč se na mafijca Marcella D'Agata, s katerim je bil dalj časa zaprt, je Malvagna povedal, da je mafija računala na vo-

lilno zmago Forza Italia, kar bo za mafijo pomenilo »rešitev«. Prav zato je D'Agata povedal, da je bilo treba pozvati vse pripadnike mafije in njihove družine, naj na volitvah podprejo Berlusconijevo stranko.

Na to pričevanje je takoj reagiral sicilski dezelní koordinator Forza Italia posl. Filippo Micciché, ki je spomnil, da je prav Berlusconijeva vlada podaljšala do leta 2.000 veljavnost znanega člena 41 bis kazenskega zakonika, ki je določal strožje kazni za mafijce.

Di Pietro se ne namerava udeležiti volilne kampanje

MILAN - Bivši sodnik Antonio Di Pietro se ne bo na noben način udeležil volilne kampanje za aprilske volitve. To je v svoji tedenski rubriki v reviji Oggi potrdil sam Di Pietro, ki je se enkrat ponovil, da se ne bo spustil v politično areno, dokler ne bodo zaključene sodne preiskave na njegov račun, saj je to stvar »osebnega dostojanstva«.

Bivši milanski tožilec je v odgovor na vprašanja bralcev spomnil, da ga čakajo nekatere pomembne sodne preiskave. »Namen napada proti moji osebi,« piše Di Pietro, »je diskreditirati preiskavo "ciste roke", zato smatram, da je obramba tiste preiskave važnejša od moje morebitne udeležbe v volilni kampanji. Dobro

vem,« nadaljuje bivši sodnik, »da bi mnogi radi videli moje angaziranje v politiki, za zdaj pa to ni mogoče in pravzaprav niti ne vem, ali bom to storil v bodoče. Ni namreč moja navada, da bi se spušcal v avanture, ne da bi dobro imel pred sabo konkretno cilja.«

Glede procesov, ki ga čakajo v Brescii, je Di Pietro potrdil, da bo zahteval skrajšani postopek. To pomeni, da bo moral sodnik odločiti samo na osnovi sodnih aktov in da Di Pietro ne bo imel možnosti, da bi se branil. »Ker pa vem, da sem nedolžen, bom sprejel to stavo,« je zapisal Di Pietro.

Prvič se bo moral Di Pietro predstaviti sodnikom prav danes, ko bo v Brescii predhodna obravnava pred sodnikom Robertom Spanojem zaradi afere z informatizacijo milanske sodne palače. Ob tej priložnosti bi Di Pietro branilec odv. Massimo Dinoa utegnil postaviti zahtevo po skrajšanem postopku, glede katere se javna tožilca Fabio Salamone in Silvio Bonfigli se nista izrekla.

NOVICE

Tožilec zahteva dosmrtno ječo za vse tri brate Savi

RIMINI - Alberto, Fabio in Roberto Savi bi morali ostati v zaporu do konca svojih dni, tri leta pa podnevi v samici. To je zahteval včeraj na porotnem sodišču javni tožilec Daniele Paci med branjem obtožnice, ki je trajalo polnih šest ur. Izrazil je tudi zaskrbljenost zaradi možnosti, da trojica pobegne iz vojaške kaznilnice. Bratje so za zapahi zaradi številnih ropov in petih ubojev. Tožilec je nadalje zahteval 16 let ječe za Pietra Gugliotto, predlagal pa oprostitev Marina Occhipintija in Luce Vallicellija.

Petovlje: Dve leti in pol zapora za Marca Morina

BENETKE - Tako se glasi včerajšnja razsodba prizivnega sodišča zoper bivšega sodniškega izvedenca v balistiki, ki so mu na prvem procesu dosodili 3 leta in 4 mesece ječe. Na zatozni klopi se je znašel, ker je s prikrivanjem dokaznega gradiva zavedel preiskavo o pokolu pri Petovljah, kjer so bili leta 1972 ubiti trije karabinjerji, eden pa hudo ranjen. Eksploziv, ki je pognal v zrak fiat 500, je Morin zamenjal s semtexom-H, ki so ga bili zaplenili "rdecim brigadistom".

Predhodna obravnava glede Fiatovih bilanc

TURIN - V afero o lažnih poslovnih obračunih Agnellijeve grupe so vpleteni pooblašceni upravitelj Cesare Romiti, odgovorni za finance Francesco Paolo Mattioli in bivši finančni direktor Clemente Signoroni. Vsi trije so obtoženi davčne goljufije, prva dva pa tudi nezakonitega finansiranja strank. Včeraj so bili na vrsti ugovori branilcev. Razprava se bo nadaljevala 5. marca.

MILAN / PROCES ZARADI PODKUPNIN FINANČNIM STRAŽNIKOM

Danes sklep o morebitni prekinitvi procesa med volilno kampanjo

MILAN - Sodniki sedme kazenske sekcije milanskega sodišča bodo danes odločali, ali se bo proces proti Silviu Berlusconiju in drugim obtožencem zaradi podkupnin finančnim stražnikom nadaljeval tudi med volilno kampanjo. Zahtevo po odložitvi je včeraj postavil odv. Carlo Taormina, branilec generala Finančne straze Cerciella, ki je eden od glavnih obtožencev na procesu. Z njegovo zahtevo se je strinjal tudi branilec Berlusconijevega brata Paola odv. Vittorio Virga, medtem ko zahteve ni podprl branilec Silvia Berlusconija prof. Ennio Amodio, ki je po eni strani dejal, da se bo pokoril sklepu sodišča, po drugi pa izrazil prepričanje, da bi nadaljevanje sodne obravnave pokazalo, da so elementi, ki jih je tožilstvo zbralo proti njegovemu varovancu, dokaj sibi.

Odvetnik Taormina je bil

že pred časom napovedal, da bo zahteval odložitve procesa, kar je že sprožilo tudi v političnem svetu nemalo polemik. Svojo zahtevo je odvetnik utemeljil z dejstvom, da se v volilni kampanji ozračje navadno naelektri in da bi to lahko škodovalo njegovemu varovancu, ki da je bil že enkrat obsojen - v Brescii - ker so casopisi zagnali proti njemu pravcato kampanjo. Ko ga je predsednik sodnega zbora Carlo Crivelli vprašal, ali nemara gen. Cerciello namerava kandidirati na volitvah in zato zahteva odložitve, je odv. Taormina razburjeno reagiral, čes da so predsednikove besede dokaz »politične instrumentalizacije« procesa.

Javni tožilec na procesu Piercamillo Davigo se je izrazil proti odložitvi procesa, čes da bi to ustvarilo nevaren precedens. V državi, kjer se volitve vrstijo kar na tekočem traku, je dejal, bi procesov, na

katerih bi eden od subjektov kandidiral, sploh ne mogli opraviti. Davigo je tudi zahteval zavrnitev predloga o odložitvi, ker prihaja od subjekta, ki nima neposrednih volilnih interesov. Sodni zbor je nato prekinil zasedanje in bo svojo odločitev sporočil danes.

Odv. Taormina pa je včeraj tudi na druge načine skušal odložiti proces zaradi podkupnin finančnim stražnikom. Med drugim je sprožil vprašanje ustavnosti člena 493 kazenskega postopnika, ker naj bi privilegiral tožilstvo v skodo obrambe, njegov ugovor pa je sodni zbor po kratkem posvetovanju zavrnil. Nato je Taormina zahteval, naj bi med price uvrstili tudi bivšega sdnika Antonia Di Pietra, ceprav zakon določa, da sodnik ne more pričati o lastnih preiskavah. Tudi o tej zahtevi se bo sodišče izreklo danes.

Odvetnik Carlo Taormina (telefonfoto AP)

**DANES
V OSPREDJU**

Trst: priznana pravica do rabe slovenščine, vendar - samo na papirju

Slovinci imajo pravico do rabe materne jezika v odnosu do trzaskе občinske uprave. Ker pa je prevajalska služba nezadostna, se te pravice ne smejo posluževati.

To je bistvo odloka, ki ga je 22. januarja podpisal trzaski župan Riccardo Illy. Dokument, ki ga v celoti objavljamo spodaj, je nedvomno pomemben, zaskrbljujoč in celo presenetljiv, saj nacelno priznava pravico in jo v isti sapi praktično zanika.

Zelo veliko zaskrbljenost zaradi odločbe nam je na predsinočni seji občinskega sveta izrazil svetovalec Demokratske stranke levice Igor Dolenc in nam napovedal, da bo takoj stopil k županu Illyju, saj je uveljavljanje pravic slovenske manjšine in njene jezika eden temeljev zavezništva, ki je privedlo do izvolitve župana in ki se vedno podpira njegov odbor.

Ste se torej že sestali z županom?

»Seveda, takoj. Župan pravi, da ima glede na veljavno zakonodajo samo možnost, da prevaja edine dokumente, ki niso upravno pomembni...«

Torej voscila in vabila...

»Približno tako, torej samo nepomembne zadeve. Javna uprava mora namreč spostovati zakon, po katerem je dolžna odgovoriti na vse upravne akte v roku 30 dni; v primeru da ne odgovori, pa velja, kot da bi izdala pritrdilni odgovor. Brez zadostnega števila prevajalcev pa ne bi mogli zagotoviti pravočasnih in vsebinsko utemeljenih odgovorov občanom. To je poglaviti vzrok, ki je privedel do odločbe. Vendar ne smemo mimo dejstva, da je s to odločbo župan

eksplicitno priznal pravico manjšine do zajamcene rabe maternice v stikih z občinsko upravo. In to je trzaska Občina prvič zapisala črno na belem.«

Obenem pa je določila, da se te nacelne pravice v praksi ne moremo poslužiti. Kako torej od teorije do prakse?

»Država ali pa deželna uprava - kar bi bilo po Illyjevem mnenju bolj primerno, saj je dežela s posebnim statutom nastala prav zaradi prisotnosti slovenske manjšine - bi morala izdelati pravilnik o rabi slovenskega jezika, medtem ko je v 30 letih izdelala

samo zakon o zaščiti furlanske.«

Pa tudi zakon iz leta 1973 o povračilu stroškov krajevnim upravam za dvojezično poslovanje...

»Tudi to je možno, vendar bo to najtežja pot, da bi spremenili občinski statut in vnesli pravico do rabe slovenske in po tej poti premostili ovire, ki jih navaja odločba. Po Illyjevem mnenju pa bi morali Dežela ali država eksplicitno določiti, da je raba slovenske dovoljena in s tem priznanjem dodeliti Obcini tudi finančna sredstva, da lahko izjavi to pravico. Če tega pa ni, dodaja

Illy, je taka odredba edina možna pot za delovanje občinske uprave.«

Ker pa država in Dežela tega ne bosta uredili...

»Mislim, da bi Dežela danes lahko uredila to vprašanje. Vsekakor bi rekel, da je pozitivna nota v tem, da nam Občina Trst ne osporava več pravice do rabe slovenske, da nam nacelno pravico javno in jasno priznava, da v trzaski občini to ni več sporno vprašanje. S tem odlokom bomo lahko nastopili - in moja stranka bo to prav gotovo storila - pri deželni upravi in zahtevali, naj nam dajo sredstva, da

lahko praktično uveljavimo to pravico, da torej prevzamemo svoje odgovornosti.«

Odlok, ki prepoveduje dopisovanje v slovenščini, naj bi torej postal celo sredstvo, da se vprašanje uveljavljanja slovenske premakne z mrtve točke?

»To je pozitivna interpretacija in mi bomo delovali v tej smeri. Druga pot je ponovni priziv na Deželno upravno sodišče, vendar je ta odredba utemeljena drugače od one, ki so jo ovrgli.«

Odlok pa najljazje interpretiramo v povsem negativni luči: tudi pri

uveljavljanju slovenske "no se pol", kot pravijo v Trstu, in pika.

»Seveda je lahko tudi tako. Jaz sem opozoril župana, da bodo ostre reakcije, če ne bo Občina istocasno sprožila tudi pobude, da se vprašanje resni na drugih nivojih. Doslej je bila prav trzaska Občina prvi nasprotnik pri uveljavljanju pravice do rabe slovenske in to so nam povsod servirali kot vzrok, zaradi katerega se zadeva ne premakne z mrtve točke. Odslej bo drugače. Mislim, da nam je Illy že velikokrat dokazal svojo odprtost. Župan

vsekakor trdi, da ne more prevzeti odgovornosti, ki niso v njegovi pristojnosti. Obenem pa bi tudi mi ne bi smeli zvracati na Illyja krivde, ki niso njegove, ampak državne oziroma deželne.«

Z odlokom je včeraj bil seznanjen tudi Andrej Berdon, občinski svetovec Slovenske skupnosti, izvoljen na listi Zavezništva za Trst. Vprašali smo ga, kako ocenjuje odlok, ki je z omejevanjem rabe slovenske v očitnem nasprotju s programom Zavezništva in predvsem Slovenske skupnosti?

»Zame je ta odlok slab, negativen. Ravno kar ga pregledujem in očitno je, da ne moremo sprejeti županovega stališča: ker ni denarja za prevajalce, ne bomo prevajali. Vprašanja nasih pravic tako ni mogoče postavljati. Predvsem pa tako ni mogoče utemeljevati omejevanja pravic.«

V odredbi nacelno priznavajo vse pravice, potem pa jih zanikajo zaradi finančne stiske...

»Tak argument ne drži: če lahko staknejo denar za marsikaj drugega, naj ga dobijo tudi za prevajalce!«

Kaksne reakcije lahko pričakujemo, načrtujete kaksne pobude?

»Prav gotovo bomo sprejeli stališče, ki bo kritično do tega dokumenta. Verjetno bomo tudi stopili do Illyja, vendar se je o tem treba sele dogovoriti, ker je dokument zelo svež in ga v stranki se nismo utegnili presoditi. Ravno jutri (v sredo, op.ur.) zvečer bomo spregovorili na našem seždu o zakonskih aspektih rabe slovenskega jezika in seveda bo ta odločba v središču naše pozornosti.« (sp)

Besedilo odredbe o slovenskih dopisih

ZUPAN

- na osnovi zakonskih predpisov in odredb, ki urejajo rabo slovenskega jezika v korespondenci z Obcino Trst, in na osnovi 36. člena zakona st. 142/90, ki zadoljuje župana za nadzorovanje delovanja služb in uradov;

- po ugotovitvi, da je Deželno upravno sodišče Furlanije - Julijske krajine z razsodbo st. 358 z dne 23.8.1995 razveljavilo - zaradi »nelogičnosti in pomanjkanja razlogov« - 3. točko odredbe st. 44 iz januarja 1994 v tistem njenem delu, kjer določa, da je treba »akte in dokumente v slovenskem jeziku, ki so osnova za nek upravni postopek, vrniti pošiljatelju z vabilom, naj jih prevede v italijanski jezik«;

- po ugotovitvi, da 8. člen Sporazuma med Republiko Italijo in SFR Jugoslavijo z dne 10.11.1975 (Osinski sporazum, op.prev.), ratificiran z zakonom st. 73 z dne 14.3.1977, predvideva, da »v trenutku, ko preneha veljavnost Posebnega statuta, priloženega k Londonskemu sporazumu z dne 5.10.1954, vsaka država izjavi, da bo ohranila v veljavi že sprejete notranje ukrepe za izvajanje omenjenega Statuta in da bo s tem v svojem notranjem pravu zajamčila ohranitev ravni zaščite svojih etničnih skupin, kot so predvidevala določila zapadlega Posebnega statuta«;

- po ugotovitvi, da je slovenska manjšina - kot izhaja iz razsodb Ustavnega sodišča st. 28/11.2.1982 in st. 62/24.2.1992 - »priznana jezikovna manjšina« in da iz tega izhaja pristojno-

st in dolžnost vseh oblasti Republike Italije, da poskrbijo za izvajanje zaščitnih ukrepov in v tem okviru jamčijo potek upravnih postopkov, ki živijo v občini in ki to zahtevajo, pravico do rabe materne jezika v odnosih z javnimi uradi;

- po ugotovitvi, da je Ustavno sodišče (razsodba st. 62/1992) poudarilo, da v vsakem primeru obstaja »implicitno ustavno načelo«, po katerem je uradni jezik javnih uradov italijanski, in da to pomeni, da Občina Trst v primeru, ko deluje prek svojih organov ali agentov, ne more uporabljati drugacnega jezika;

- glede na to, da pri Obcini Trst obstaja Prevajalski urad z izrazitim ozirom na slovenski jezik, ki trenutno zaposluje dva efektivna namescenca, v zvezi s sklepom občinskega sveta st. 102 z dne 19.7.1994 o odobritvi organika, in ima nalogo preverjanja vsebine korespondence v slovenskem jeziku;

- upostevajoč, da je bil organik določen po predhodni celoviti raziskavi o delovnih obremenitvah in potrebah osebja v vseh operativnih sektorjih Občine;

- smatrajoč, da je sedanja struktura Prevajalskega urada, ki sicer ni ustrezna za jamčenje bolj popolnih ukrepov za zaščito slovenske manjšine, glede na trenutno razpoložljiva sredstva in na potrebe po osebju vse občinske strukture najboljša mogoča;

- po ugotovitvi, da bi priznanje nadaljnjih zaščitnih ukrepov za pripadnike slovenske manjšine zaradi omeje-

nih razsežnosti Prevajalskega urada povzročilo težave organizacijske in gnotne narave in bi hkrati obremenilo potek upravnih postopkov, ki so bili sproženi na pobudo stranke, kar med drugim prepoveduje 1. člen zakona st. 241/1990;

- glede na to, da bi taka obremenitev upravnih postopkov onemogočila tudi izvajanje pravice državljanov, stanovalcev na ozemlju občine, ki so pripadniki slovenske manjšine, da se poslužujejo občinskih struktur;

- z ozirom na določila mednarodnega prava na področju zaščite manjšin, recipirana v italijanskem pravnem redu in vsebovana v konvenciji Evropskega sveta, podpisani dne 4.11.1950 v Rimu, v Mednarodnem dogovoru o civilnih in političnih pravicah, podpisanem 16. decembra 1966 v New Yorku, in v Zaključnem dokumentu Helsinske konference, ki države podpisnice obvezujejo za »dejansko« jamčenje možnosti uživanja temeljnih svoboščin z zaščito zakonitih pravic manjšin;

- z ozirom na načelo vzajemnosti (vsebovano v 4. členu Evropske listine avtonomij), ratificirane z zakonom st. 439/1.9.1990, in v 3. členu Maastrichtskega sporazuma, ki predpostavlja pristojnost visjih teles v primeru, ko podrejene ustanove niso sposobne ustrezno izvajati obravnavanih obveznosti;

- glede na to, da Občina Trst ne razpolaga z zadostnimi finančnimi sredstvi, da bi zagotovila široko zaščito slovenske manjšine;

- upostevajoč 9. člen Evropske listine avtonomij, ki pravi, da morajo biti finančni viri krajevnih skupnosti sorazmerni s pristojnostmi, ki jih predvideva ustava ali zakon;

- ob ugotovitvi, da so nekatere države članice Sveta Evrope, med njimi tudi Italija in Slovenija, podpisale okvirno konvencijo za zaščito narodnih manjšin (1.2.1995 v Strasbourg), ki med drugim predvideva, da »se strani obvezuje, da bodo po potrebi sprejele ustrezne ukrepe za zagotovitev polne in dejanske enakopravnosti med pripadniki narodne manjšine in večine, in to na vseh področjih gospodarskega, družbenega, političnega in kulturnega življenja«;

- po ugotovitvi, da 10. člen navedene okvirne konvencije pravi: »Na zemljepisnih območjih dejanske ali tradicionalne naseljenosti oseb, ki pripadajo narodnim manjšinam, si bodo države podpisnice v primeru, da pripadniki manjšine to zahtevajo in da njihova zahteva izvira iz realne potrebe, prizadevale, da v okviru možnosti zagotovijo pogoje za rabo manjšinskega jezika v odnosih pripadnikov manjšin z upravnimi oblastmi...«;

- in končno, glede na to, da je Ustavno sodišče z razsodbi st. 62/1992, kjer je interpretiralo tako 6. člen Ustave (in Posebni statut Furlanije - Julijske krajine, kjer se nanaša na zaščito jezikovnih manjšin) kot Osinski sporazum, izjavilo, da »gre tako v prvem kot v drugem primeru za usmerjevalne norme s prenešenim učinkom... v smislu, da gre za

namenske norme, katerih izvajanje je v prvi vrsti naloga zakonodajalca, ki pa mora po lastni presoji poskrbeti za postopnost načinov, oblik zaščite in rokov, ki so povezani z uresničevanjem navedenih namenov glede na obstoječe družbene razmere in na organizacijske in finančne razpoložljivosti države, potrebne za izvajanje določil...«;

- razveljavlja županski odlok z dne 24. januarja 1994, in to tudi na osnovi nacle pravnega reda, ki jih določa 128. člen Ustave in 4. člen zakona st. 142/90;

ODREJA,

da mora biti vsa korespondenca v slovenskem jeziku, ki jo prejme občinska uprava od italijanskih državljanov, ki živijo na območju trzaskе občine, dostavljena Operativni enoti za prevajanje, ki deluje pri 1. sektorju - institucionalne zadeve, ki bo preverila vsebino, nakar bo:

a) korespondenca, ki se ne nanaša na katerega od upravnih postopkov, poslana (po prevodu) iz Prevajalskega urada prek Protokola v pristojni urad, ki bo pripravil odgovor v italijanskem jeziku;

b) korespondenca, ki se nanaša na katerega od upravnih postopkov, morala biti vrnjena pošiljatelju z vabilom, naj jo predloži v italijanskem jeziku.

Župan
Riccardo Illy

KANALSKA DOLINA / OBČINA TRBIŽ BO UREDILA ZASELEK OKROG SVETIŠČA

Višarje privabljajo vse več obiskovalcev

Samo z žičnico iz Ovcje vasi 60 tisoč turistov letno

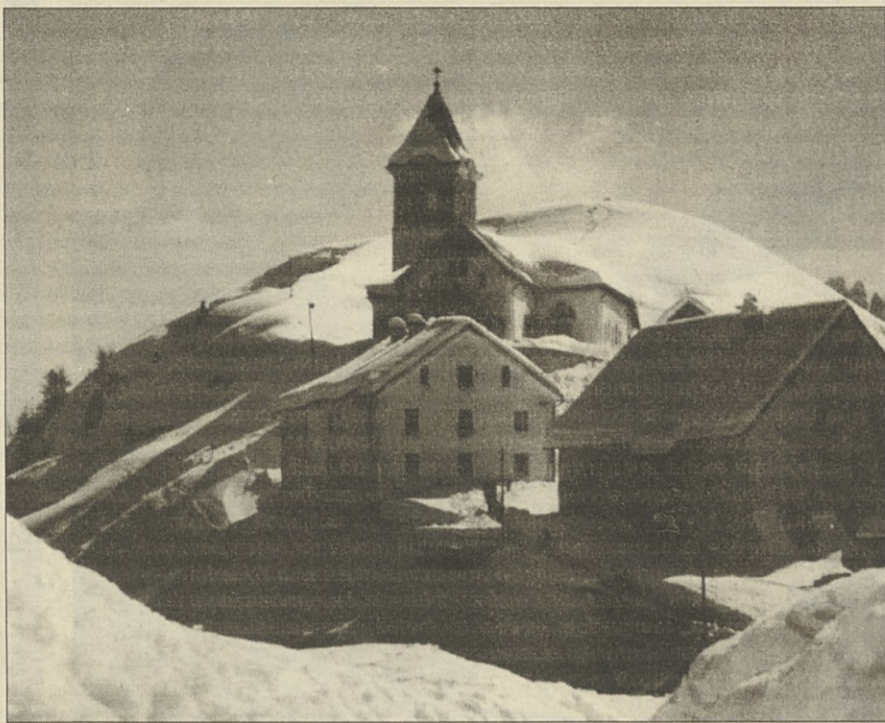
VISARJE - Trbiška občinska uprava si prizadeva, da bi povečala turistične zmogljivosti Visarij (na sliki - foto KROMA), ki so dalec naokoli znane zaradi Marijinega svetisca, ki v ta kraj Kanalske doline vsako leto privablja na tisoče in tisoče vernikov iz vsega srednjeevropskega območja, v prvi vrsti pa Slovence in Avstrijce.

Višarje pa niso zanimive samo zaradi svetisca. Tudi zaselek, ki ga sestavlja skupinica hiš in je ohranil svoje arhitektonske značilnosti, je znal doslej privabiti veliko obiskovalcev. Da je temu tako, zadostuje podatek, ki so ga posredovali pri vodstvu žičnice, ki iz Ovcje vasi vodi do svetisca. Vec kot 60 tisoč ljudi se namreč letno poslužuje žičnice, kar pomeni, da je število tistih, ki obiskujejo Višarje se večje, saj je veliko vernikov, ki do svetisca pridejo pes.

Občinska uprava s Trbiža je naročila videmskemu arhitektu Trevisi studiju, s katero želi urediti in posodobiti zaselek. Gre predvsem za ureditev kanalizacije in vodovodnega omrežja ter za posodobitev stezic in pespoti, ki se vijejo med skupinico hiš.

V teh dneh je občinska uprava skicala lastne hiš in zemljišč na Višarjih, da bi se skupaj dogovorili o uresnitvi načrta. Za finančno pomoč bodo zaprosili tudi evropske sklade v okviru načrta 5B Evropske unije.

Rudi Pavšič

VIDEM / SODIŠČE

Bivši videmski župan Zanfagnini oproščen

VIDEM - Videmsko sodišče je oprostilo bivšega videmskega župana, socialista Piera Zanfagninija, ki ga je javni tožilec Raffaele Tito dolžil, da je protizakonito financiral stranko. Javni tožilec se je nanasal na cas, ko je bil Zanfagnini deželni tajnik PSI.

Na istem sodnem postopku sta nekdanji deželni podtajnik PSI Alessandro Colautti in član deželnega vodstva Rodolfo Giorgetti priznala nezakonito financiranje stranke, zaradi česar jima je sodišče prisodilo denarno kazen.

Tudi nekdanji socialistični župan s Trbiža Erberto Rosenwirt je bil oproščen obtožbe izsiljevanja, zaradi katere ga je drugostopenjsko sodišče kaznovalo na stiri leta zapora. Kasacijsko sodišče pa je pred nekaj dnevi odločilo, da Rosenwirt ni zakrivil nikakršnega izsiljevanja.

Sodišče v Tolmeču ga je namreč obtožilo, da je od skupine trgovcev zahteval 30 milijonov lir, brez katerih bi jim ne izdal dovoljenja za gradnjo trgovskega centra.

(r.p.)

FJK / IMENOVANA JE BILA DECEMBRA LANI

Prva seja komisije za slovensko kulturo

Zadovoljstvo SSO - Odpraviti zamude pri izplačilu prispevkov slovenskim organizacijam

TRST - Svet slovenskih organizacij v posebni tiskovni noti pozdravlja dejstvo, da je prišlo končno do konstituiranja nove posvetovalne komisije za slovensko kulturo v okviru deželne vlade Furlanije - Julijske krajine. Kot je znano, je bila omenjena komisija imenovana v pričetku decembra na podlagi dekreta iz meseca oktobra preteklega leta, sestavljajo pa jo poleg dveh deželnih funkcionarjev predstavniki obeh krovnih organizacij, Igor Komel in Edvin Svab za Slovensko kulturno go-

spodarsko zvezo ter Marija Ferletic in Marij Maver za Svet slovenskih organizacij. Pomembno novost v komisiji predstavljata izvedenca za Benečijo Ferrucio Clavara in Viljem Cerno. SSO, kot beremo v njegovem tiskovnem sporočilu, v celoti podpira uvodno izvajanje odbornice za solstvo in kulturo Alesandre Guerra, ki je postavila možnost in pomen vključevanja v najširše evropske pobude.

Na prvi seji komisije je bilo umestno postavilo vprašanje, je rečeno v

poročilu SSO, zakaj ne poteka delo v slovenskem jeziku, kar bi morali urediti tudi s pomočjo okrepitev ustreznih deželnih uradov ozioroma služb. Sicer pa je bilo ob tej priliki mogoče ugotoviti dejstvo, ki bi ga morali v prihodnosti preseči, namreč da je nujno najprej urediti realizacijo zakasnelih prispevkov, pri čemer ni pokrito niti leto 1994, kaj sele 1995. Zaradi tega bo seveda komisija vztrajala pri predlogu, da se čimprej uredijo zapoznela izplačila prispevkov, da bi istocasno

lahko pričeli urejevati vse zadeve tekočega leta.

V zakon 46 je letos vključen tudi zakon o pravici do studija pa se postavka o poslovanju solskih organov.

Naslednja seja bo že v pričetku marca, pri čemer bo Svet slovenskih organizacij storil vse, da bi kulturne ustanove, organizacije ter dejavnosti lahko delovale čim bolj nemoteno in uspešno. Društva in ustanove pa vabi, da prošnje za leto 1996 predstavijo pravočasno (do 31.3.96) in opremljene z vso dokumentacijo.

Koroška: izšla tretja številka kulturne revije Most

CELOVEC - Pred nedavnim je v koroški prestolnici izšla tretja številka koroške kulturne revije »Die Brücke« (»Most«), ki jo izdaja kulturni oddelek pri koroški deželni vladi in katere glavni urednik je Ernst Gayer.

Tokratna številka je posvečena predvsem 50. obletnici konca druge svetovne vojne, eno poglavje je namenjeno Vilenici '95, veliko prostora pa je posvečeno tudi 80-letnici pisatelja Helmuta Scharfa, ki je lani - skupno s koroškim Slovincem Florjanom Lipušem - prejel kulturno nagrado dezele Koroške. Poleg tega najnovejša številka koroške kulturne revije namenja veliko pozornost tudi koroški arhitekturi, predstavljeni pa so tudi vsi avstrijski umetniki, ki so lani sodelovali na 21. mednarodnem graficnem bienalu v Ljubljani. (I.L.)

Apostolski nuncij Colasuonno o vdoru v cerkvo na Matajurju

CEAD - Tudi apostolski nuncij za Italijo msgr. Francesco Colasuonno se zanima za neljubi dogodek v vasi Matajur, kjer so karabinjerji pred tremi meseci vdrl v cerkev, kjer naj bi bilo skrito orožje tako imenovane »Rdeče Gladio«. Vatikanski diplomat je v prejšnjih dneh je odgovoril na pismo, ki mu ga je bil poslal duhovnik Božo Zuanella, da bi obvestil tudi najvišje cerkvene forume o dogodku. Msgr. Colasuonno v svojem odgovoru zagotavlja, da pazljivo sledi razvoju dogodkov in da pričakuje zaključke videmske sodne oblasti, ki na prijavo matajurskega župnika Pasquala Gujona mora ugotoviti, ali je bila preiskava v matajurski cerkvi opravljena v skladu s predpisi.

NA POBUDO IRSE / 19. IZDAJA

Natečaj Alpe Jadrana na temo Evropa in mladi

PORDENON - Deželni inštitut za evropske studije IRSE prireja tudi letos 19. meddeželni natečaj »evropa in mladi«, ki je namenjen solam in univerzarnam na območju Alpe Jadrana. Glavna tema letošnjega natečaja bodo evropski casopisi. Ena od tem, namenjenih univerzitetnim študentom, je namreč izrecno namenjena spoznavanju evropskega tiska ter nosi naslov »Novinarska informacija danes v Evropi: iskanje senzacij ali nove umerjenosti? Zapiranje v lastne nacionalne vrtičke ali odpiranje Evropski in svetu? S primerjanjem nekaterih evropskih casopisov skušaj ugotoviti sedanje trende.«

To pa je le ena od tem, ki jih predlagajo prireditelji natečaja. Druge zadevajo zaščito porabnikov v integrirani Evropi, »joint ventures« med Evropo in Kitajsko,

komentar na nedavno razmisljanje Ralfa Dahrendorfa itd.

Natečaja se lahko udeležijo študenti iz dežel skupnosti Alpe Jadrana (za Italijo Furlanija-Julijska krajina, Veneto, Tridentinska - Gornje Poadižje in Lombardija, za Nemčijo Bavarska, za Avstrijo Koroška, Stajerska in Gornja Avstrija, Slovenija, Hrvaška in za Madzarsko dezela Somogy). Izdelki morajo obsegati največ petnajst tipkanih strani in jih je treba poslati na sedež IRSE (Pordenon, Ul. Concordia 7) najkasneje do 6. aprila 1996. Tu so na razpolago tudi vse nadaljnje informacije ter besedilo razpisa.

Naj omenimo, da poteka natečaj pod pokroviteljstvom Italijanskega urada Evropskega parlamenta in EU, dezele FJK in deželnega solskega urada FJK.

KOROŠKA / KULTURNI DOGODEK

Umetnine avstralskih praselcev v celovški galeriji Carinthia

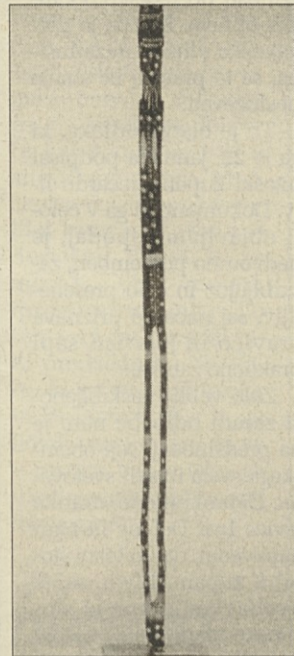
CELOVEC - Korošci se lahko pohvalijo s kulturno senzacijo - prvo razstavo slik in skulptur uglednih avstralskih aborizinskih umetnikov v Avstriji. Konec preteklega tedna je namreč v celovski galeriji Carinthia deželni glavar Christof Zernatto slovesno odprl razstavo uglednih umetnikov, potomcev avstralskih domorodcev in praselcev, ki so jih belci po kolonizaciji otoka odrinili na skrajni rob družbe oz. v najbolj neobljudene predele celine.

Kljub okrutnemu pritisku so Aborizini (Aborigines) ohranili svojo več tisoč let staro kulturo, katere morda najbolj vidni izraz so prav orna-

menti in slike v naravi.

Razstava, ki jo celovska galerija Carinthia prireja v sodelovanju z galerijo Pizzi iz Melbourn, pomeni za Koroško velik kulturni dogodek in precejšnjo senzacijo, po Celovcu pa bo potovala se po vsej Avstriji. Aborizinske umetnine bodo v Celovcu na ogled do 6. aprila.

Hkrati z razstavo umetnin Aborizinov v galeriji Carinthia bo v zrcalni dvorani poslojpa koroške deželne vlade na ogled se druga razstava - razstava slik mladih umetnikov tega zatiranega naroda. Razstavo prirejajo pod geslom »I want to understand«, odprta pa bo se do 1. marca (I.L.)

Skulptura avstralskega aborizinskega umetnika

SVET SLOVENSkih ORGANIZACIJ

Za učinkovitejšo organiziranost

Podpora predlogu SSK o anketi o skupnem predstavnstvu

TRST - Na svoji zadnji seji je odbor Sveta slovenskih organizacij izpostavil prepričanje, da mora slovenska manjšina v Italiji odločneje v smeri ustrezne organiziranosti ter je v tem smislu pozdravil pobudo Slovenske skupnosti, ki s posebno anketo preverja stališče do tega vprašanja. SSO pri tem poziva Slovence, da na vsak način odgovorijo na vprašalnik o skupnem demokratično izvoljenem manjšinskem predstavnstvu. O tem je bilo govora tudi na sprejemu pri predsedniku republike Slovenije Milanu Kučanu, o čemer je podrobneje poročala predsednica Marija Ferletic in izkazala zaskrbljenost zaradi stališč nekaterih komponent slovenskega predstavnstva tudi v zvezi s predlogi o zamajčenem zastopstvu. Brez ustreznega skupnega predstavnstva, piše v tiskovni noti SSO, si v novem času ni mogoče predstavljati uspešnega delovanja naše manjšine navzven in navznoter. Dalje je odbor naglasil svojo prizadetost ob namigovanjih na združevanje slovenskih sol, kar je za manjšino izredno boleče dejstvo. V tej točki je nujno vztrajati na izvajanju zakonodaje, ki priznava manjšinskemu solstvu poseben položaj in ga ne enaci s solstvom večinskega naroda. Odbor nadalje se posebej pozdravlja ustanovitev odseka za dokumentacijo pri osrednjem

uradu za probleme obmejnih področij in jezikovnih manjšin pri Ministrstvu za notranje zadeve Republike Italije ter poziva vse članice, naj preko sedeza SSO v Gorici ali pa kar neposredno posljejo primerno dokumentacijo na omenjeno ministrstvo. Pozdraviti velja tudi prizadevanja pokrajinskega odbornika za solstvo in izobraževanje Nerea Tavagnuttija, zaradi katerih je Centro Polifunzionale videmske univerze v Gorici sprejel v oddelek za prevejalce tudi studij slovenskega jezika.

Odbor SSO med drugim se posebej pozdravlja izvedbo letošnjega kulturnega praznika v Beneciji in to v prvi vrsti zaradi dejstva, da je bil bogat program pripravljen s tamkajšnjimi močmi in izvajalci, kar je dokazalo ustvarjalno moč naših ljudi v videmski pokrajini. Nasploh ugotavlja odbor SSO, da se nahajamo v zelo razgibanih casih, kar potrjuje novo predvolilno obdobje v Italiji, pri čemer ostaja slej ko prej osrednja naloga slovenske manjšine, da se s svojo učinkovitejšo organiziranostjo vključuje v dogodke na vseh ravneh, od strogo lokalne pa tja do evropske. Med tekočimi nalogami pa se bo v bližnji prihodnosti predstavnstvo SSO sestalo s Slovenskim gospodarskim združenjem in s cerkvenimi zastopniki naše dezele.

TRST / S SEJE OBČINSKEGA SVETA

O proračunih in uplinjevalniku

Pogoji Skp za dogovorjene kandidature

Trzaski občinski svet je prejšnji večer razpravljajl do pozne ure: odobrili so začasno finančno upravo, ki bo omogočila delovanje občinskega aparata dokler ne bo deželni nadzorni odbor odobril proračuna za tekoče leto. Po precej vroči razpravi so osvojili tudi proračun 1996 podjetja Acega, nakar sta prisli na dnevni red resoluciji v zvezi z nacrtovanim uplinjevalnikom utekočinjenega metana v Trziskem zalivu. Resolucijo Liste za Trst, ki preprosto zavraca postavitev energetskega središča podjetja Snam, so odobrili z glasovi desnice in ob vzdržanju strank leve sredine. Drugo resolucijo, o kateri smo že poročali včeraj, pa je predstavila Demokratska stranka levice in so jo izglasovali svetovalci večine: gre za predlog, po katerem naj skupno z deželno upravo in rimsko vlado na posebni konferenci preverijo strateško namembnost obalnega pasu in določijo možnosti sožitja med turističnimi, proizvodnimi in energetskimi dejavnostmi. Podobno resolucijo je izglasovala tudi večina v deželnem svetu Furlanije - Julijske krajine.

Na začetku seje je svetovalec Andrej Berdon postavil županu vprašanje v zvezi s pretepom slovenskega dijaka in njegovega prijatelja in obsodil rasistični izpad, na koncu seje pa je svetovalec Nacionalnega zaveznitstva Dressi seznanil občinski svet, da so pretepli tudi mladega pripadnika desničarske organizacije.

Predsinocnim je zasedalo tudi pokrajinsko vodstvo Stranke komunistične prenovne. Glede skorajšnjih volitev so osvojili stališče vsedravnega vodstva: podprli bodo na skupne kandidature levsredinskega zaveznitstva in tako omogočili enotni nastop proti desnici. Pogoj za tak nastop pa je, da ne bo dogovora med levsredinskim zaveznitvom in Severno ligo, s katero so razlike taksne, da onemogočajo vsakršno sodelovanje, menijo pri Skp. Predlogi lastnih kandidatov, ki bi jih komunisti predstavili v vseh treh trzaskih volilnih okrožjih »samo v nesrečnem primeru, da se ne bi domenili za dogovorjene kandidature«, za sedaj se niso javni: predstavili jih bodo v ponedeljek na skupščini vseh članov Skp.

STAVKA / OD SOBOTE ZVEČER

Železničarji bodo ostali križem rok

Od 21. ure v soboto, 24., pa do devetih zvečer naslednjega dne, 25. februarja, bo v vsej Furlaniji-Juljski krajini stavka železničarjev, kar pomeni, da tudi ne bodo vozili vlaki oziroma vsaj velika večina ne.

Za vnovični protest so se namreč odločila deželna vodstva stanovskih organizacij delavcev v železniskem transportu iz sklopa osrednjih treh sindikatov, to je Filt (Cgil), Fit (Cisl) in Uilt (Uil), pa se avtonomni sindikat Fisafs.

Na ta način nameravajo stavkajoči podkrepiti vrsto zahtev, ki zadevajo tako potujoče kot vse drugo osebje Državnih železnic. Med drugim gre za preklic družbinega sklepa, da odslovi določeno število uslužbencev, ker bi tako ogrozili nadaljnji obstoj nekaterih železniskih struktur v deželi, hkrati pa postavili pod vprašaj obnovitev pogodb o strokovnem usposabljanju; dosledno spoštovanje svojcas sklenjenih sporazumov za namestitev novega potujočega in nepotujočega osebja; cimprednjo izgotovitev del na cervinjanski ranžirni postaji in podvojitve tabeljske železniske proge, ki sta bistvenega pomena za družbeno-gospodarski preporod v deželi; teritorialno namestitev sposobnega vodilnega osebja, ki naj prepriča osibitev deželne železniske mreže; zaščito osebja na področju inženirskih del, ki se zmeraj ne ve, če bo ostalo znotraj družbe FS ali ne.

SINHROTRON / IMENOVANJA

Eletto naj bi v prihodnje še razmahnili

Carlo Rizzuto v vodstvu

Med predvčerajšnjo sejo upravnega sveta družbe Sincrotrone Trieste na novem sedežu ob Elettri so na predlog predsednika Carla Rubbia imenovali Carla Rizzuto za pooblaščenega svetovalca. Z njegovim pristopom naj bi pri upravljanju laboratorija dejavnije sodelovale javne raziskovalne ustanove, kakor je v pismu njihovim predsednikom in predsedniku kraskega znanstvenega parka predlagal minister Giorgio Salvini.

Carlo Rizzuto, fizik za materijo in ministrov prijatelj, se je tako v Rimu in Bruslju kot pri Srednjeevropski pobudi dolgo zavzemal za ureditev sinhrotrona in bil med ustanovitelji me-

duniverzitetnega konzorcija za fiziko materije, ki je nedavno postal institut vsedravnega pomena.

Upravni svet je hkrati potrdil na podpredsedniškem mestu Luciana Fondo, medtem ko je Giuseppe Vianiju zupal usklajanje posameznih projektov.

Predsednik Rubbia je izrecno poudaril visoko profesionalnost imenovanih, »ki popolnoma ustreza ne lokalnim, temveč nacionalnim in mednarodnim značilnostim laboratorija Elettra«. Nobelovec se je obenem zahvalil dosedanjim članom upravnega sveta ob poudarku, da je družba Sincrotrone Trieste za časa njihovega mandata dosegla zgodovinske rezultate.

PO PRETEPU DIJAKOV / ZASKRBLJUJOČE NARAŠČANJE NAPETOSTI

Nasilje v središču mesta

Pretep slovenskega dijaka in njegovega italijanskega prijatelja je samo vrh ledene gore desničarskega nasilja v Trstu, zaradi katerega je območje od Ul. Battisti prek Drevoreda XX. septembra do Goldonijevega trga »off limits« za one, ki so razpoznavni kot »drugacni«. Tako so povedali včeraj popoldne na tiskovni konferenci v knjigarni In der Tat predstavniki radijske postaje Radio Onda libera in sicer pripadniki skrajno levicarskega gibanja avtonomistov, ki so tudi poudarili, da je nasilje uperjeno tudi proti priseljencem in drugim, ki jim »naci-fasisti« ne priznavajo osnovnega človeškega dostojanstva. Na konferenci sta bila tudi David Fischer in Alan Curtis, ki sta se enkrat izpricala, kako so ju napadli sele potem, ko so preverili, če sta Slovenca.

Svoja mnenja so iznesli tudi pokrajinski tajnik Skp Giorgio Canciani, ki je poleg solidarnosti napadenima in izrazil obsodbo rasne neustrpnosti, ki se spet uveljavlja v Italiji in po svetu, pa se prof. Samo Pahor in oče pretepenega Alana Curtisa, ki je zahteval, naj organi javnega reda zagotovijo vsakomur pravico do sprehoda po Drevoredu, za kar je treba onesposobiti pretepace.

Solidarnost z napadenima je izrazila se devinsko-nabrežinska sekcija Severne lige, ki ugotavlja, da desnica od vedno meri k iztrebljanju Slovencev in da pretep predstavlja za desnico značilen začetek volilne kampanje.

Zaskrbljujoče naraščanje napetosti dokazuje tudi dejstvo, da sta se v zadnjih dneh morala začeti v bolnišnico tudi dva pretepena pripadnika desničarskih organizacij.

V UL. COSTALUNGA

Huda prometna nesreča na križišču z Ul. della Pace

V Ul. Costalunga se je včeraj zjutraj okrog 10.45 težko poskodoval 41-letni Roberto Radivo, ki so ga sprejeli na oddelku za oživljanje v katinarski bolnišnici. Radivo se je udaril v glavo, poleg tega si je zlomil levo roko in dobil se druge udarce po telesu.

Nesreča se je pripetila na križišču z Ul. della Pace. Radivo se je peljal z motornim kolesom aprilia, ko je prišlo do trčenja z avtomobilom fiat panda, ki ga je upravljala 46-letna Maria Cossetto iz Ul. Monte Canin 5. Izvide so opravili mestni redarji.

Morski sadeži na Krasu

Agenti finančne straže so v okviru preventivnih akcij proti nedovoljeni trgovini zaplenili precejšnjo količino morskih sadežev, kar 114 kg dateljnov ter dondolov. Med enim od pregledov, ki jih je odredilo poveljstvo 2.

stotnije Trst/Opcine so v nekem gozdu na Krasu opazili avtomobil znamke volkswagen s hrvasko registrsko tablico. Bil jim je sumljiv in so sklenili, da ugotovijo, kdo ga je tjakaj pripeljal. Cakanje je bilo kratkotrajno, kaj kmalu so prijeli lastnika, 28-letnega hrvaskega državljanca (znani sta le njegovi začetnici, B.R.).

Pri pregledu avtomobila so v prtljajniku našli več plastičnih vreck, polnih omenjenih morskih sadežev, ki so jih seveda zaplenili, tudi na podlagi zdravstvenih predpisov. Zaplenili so tudi avtomobil, lastnika pa prijaviili sodnim oblastem.

Preiskava se nadaljuje, saj skušajo ugotoviti, skoz kateri mejni prehod je omenjeni B.R. vstopil v Italijo in komu je bil tovar namenjen (običajno z ribami in morskimi sadeži iz Hrvaske oskrbujejo razne restavracije v Furlaniji-Juljski krajini).

Center Icgeb v Trstu ne bo več odvisen od Unida

Mednarodni center za genetsko inženirstvo ter biotehnologijo ne bo več odvisen od Unida (organizacije Združenih narodov za industrijski razvoj), temveč bo pri izvajanju svojih programov povsem avtonomen in jih bodo koordinirali z njegovega sedeža v Trstu. Center je svoje delovanje usmeril predvsem v dve smeri: na eni strani se posveca raziskavi in proizvodnji novih zdravstvenih in farmacevtskih proizvodov, ki naj bi izboljšal kvaliteto življenja v državah v razvoju, na drugi pa naj bi v teh državah izboljšal prehrano.

UMRL JE V IZOLI

Mlademu Tržačanu verjetno usodna velika doza mamila

Pred kratkim so mu rešili življenje, potem ko je vzel preveliko dozo mamila, tokrat pa 20-letni Davide Doz ni imel take sreče. Slovenska policija je predvčerajšnjim sporočila italijanskemu konzulatu v Kopru, da je Davide, ki je prebival v Ul. Sinico 1, umrl v izolski bolnišnici. Kaze, da so ga v Izolo pripeljali nekateri njegovi prijatelji, prav tako italijanski državljan. Bolniško osebje mu je takoj nudilo vso potrebno pomoč, vendar je bil trud zaman: sumijo, da mu je bila usodna prevelika doza »bele omame«.

Tako slovenska policija kot leteci oddelek trzaskе kvesture sta uvedla preiskavo, da bi odkrili morebitne odgovornosti. Na vsak način je bil mladenič znan uživalec mamil.

V Novsakovi hiši našli se nekaj orožja

Preiskovalci cakajo na izsledke preiskusa s parafinom, ki naj bi pokazal, ce je do tragedije pri Bazvici prislo zaradi umora in samomora ali dvojnega samomora. Doslej namreč niso mogli ugotoviti, ce sta si 47-letni Livio Novsak in 41-letna Mira Baranić vzela življenje ali pa je eden najprej umoril drugega in si zatem sam sodil. Medtem so dodobra preiskali poslopje in našli se nekaj orožja ter nabojev. Odkrili so tudi nekaj nožev, ki gotovo niso bili za kuhinjsko rabo.

NOVICE

V nedeljo občni zbor Agrarne skupnosti

V nedeljo, 25. februarja, ob 9.30 bo v gledališču »France Prešeren« v Boljuncu občni zbor Komunance - Agrarne skupnosti komunel, srenj in jusov v trzaski pokrajini. Agrarna skupnost, ki ji predseduje Stanko Hrovatin se zavzema predvsem za ureditev srenjske lastnine.

Srečanje Oljke o novih vladnih oblikah

Trzaski pokrajinski odbor Oljke prireja danes ob 20.30 na svojem sedežu v Ul. Foscolo 7 srečanje o vprašanih institucionalne reforme v Italiji, o katerih je bilo zadnje case toliko razprave v državi, ki je dezorientirala javno mnenje. O tem bodo govorili Maurizio Fanni, Giorgio Negrelli in Fabio Severi, uvodno poročilo pa bo imela Caterina Dolcher.

Znanstveni imaginarij v krizi zaradi pomanjkanja sredstev

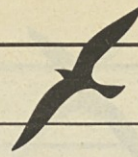
Muzejski laboratorij Znanstvenega imaginarija, ki se ukvarja zlasti z osveščanjem mladih o kulturnih in naravnih dobrinah, bi lahko s 1. marcem prekinil svojo didaktično dejavnost zaradi pomanjkanja sredstev. Mednarodni sklad »Trst za razvoj in svobodo znanosti«, kate-rega član je omenjeni laboratorij, je namreč sporočil, da ni bil delezzen dezelnih prispevkov, ki jih sicer predvideva zakon. Zaradi tega bo laboratorij lahko nadaljeval samo s tistimi dejavnostmi, ki jih lahko krije s prispevki Občine, Pokrajine, Sklada za Trst in Evropske skupnosti. Sklad je ob tem pozval Deželo, naj kaj ukrene.

Baletni nastop Bejarta

Včeraj je dopotoval v naše mesto francoski koreograf Maurice Bejart, ki bo danes nastopil v dvorani Tripovich z baletno predstavo »Ce que l'amour me dit« (To kar mi pravi ljubezen). Predstava je posvečena najboljšim »pas de deux«, ki jih je Bejart, po splošnem mnenju največja osebnost modernega plesa, ustvaril v zadnjih 25 letih. Danasnja predstava obsega poleg klasičnih plesov dunajske operete tudi argentinski tango in jazz. Francoskega umetnika bo danes ob 11.30 predstavil na Pomorski postaji baletni kritik Mario Pasi.

Usodna odločitev

Včeraj popoldne so okrog 300 metrov od državne ceste 202 (na desni strani v smeri od Opčin proti mestu, v višini Banov) našli truplo 26-letne ženske, ki se je odločila za usodni korak. Tamkaj je neka premična hišica, v kateri naj bi bila tudi prebivala. V bližini je sicer tudi nekaj hiš, vendar je področje v glavnem precej samotno. Nic ni znano, zakaj se je ženska (kot v podobnih primerih navajamo samo začetnici, T.B.) odločila, da si vzame življenje (našli so jo obeseno).

VČERAJ / DR. ANTON VRATUŠA V PRIMČEVI VILI

Takrat prodrila čustva, danes pa naj razum

Neizpolnjena želja Slovencev po zopetni združitvi

»Sestnajstmesечно sodelovanje z italijanskim odporstvom je bilo zame privilegij. Zaradi nabranih izkušenj so me se po vojni naprosali za mnenje in nasvet, a samo do leta 1955, dokler se dvostranski odnosi niso popravili... Vendar se vedno spremljam dogodke v Italiji in pravim: soseda si ne moreš izbrati, ta meja je bila nekoč najbolj odprta in vsi skupaj si moramo odgovorno prizadevati za to, da bi taksna se bila tudi v prihodnje, da bi res lahko živeli v znamenju miru in sodelovanja.«

Takole je na zadnje vprašanje prof. Licie Chersovani odgovoril dr. Anton Vratuša s tretjim srečanjem s "pricami težkih let 1940-1954", ki ga je Dezelni institut za zgodovino odporniškega gibanja v sodelovanju z rajonskim sosvetom priredil včeraj v Primčevi vili na Greti.

Srz "intervjuja" je

Vratuša je odgovarjal na žgoča vprašanja (f. KROMA)

ticala v času med kapitulacijo Italije septembra 1943 in koncem vojne, ali točneje v vprašanju, zakaj sporazum med slovenskim in italijanskim osvobodilnim gibanjem iz julija 1944 - po katerem naj bi reševanje pro-

blemov glede ozemeljske pripadnosti oziroma razmejitve odložili na povojna leta - ni prodril. Dr. Vratuša, ki je zastopal jugoslovansko osvobodilno vojsko pri poveljstvih CLN za gornjo Italijo in prostovoljcev

za svobodo (CVL), je dogovor sam pripravil, vendar ga je njegova stran dva meseca zatem zavrnila. Zakaj? »To je zelo zapleteno, v Italiji se je o zadevi veliko pisalo, v Jugoslaviji pa ne, sicer pa se v javnosti omenjajo samo posledice, ne pa tudi vzroki tega,« je dejal ugledni gost, svojčas stalni predstavnik SFRJ pri ZN in tudi predsednik slovenske vlade.

Vzroki, torej. Fasizem je lep del Slovencev locil od domovine, zato je bila želja po njihovi vnovični združitvi upravičena, vendar je to občutila le ena stran taktarne antifasistične koalicije. A ne samo to, »ko bi bila italijanska komunistična partija podprla prizadevanja slovenske, bi jo imeli v Italiji za izdajalko«, je poudaril dr. Vratuša in nadaljeval: »Prevladala so čustva, premalo potrpežljivosti je bilo in volje, da bi izluščili skupni imenovalec.« (dg)

RAZNE PRIREDITVE / VESELO VZDUŠJE

Pust je prevzel mesto in okolico

Danes na vrsti pogrebne »svečanosti«

Dva prizora z včerajšnjega pustnega sprevoda po mestnem središču (f. KROMA)

Dogodki pred 75 leti

Februar je za trzasko Slovence posebno zanimiv zaradi nekaterih pomembnih zgodovinskih obletnic. Fasisti so 2. februarja 1921 napadli tiskarno »Edinost« v Trstu, 9. februarja pa se tiskarno casopisov »Il lavoratore« in »Delo« v Ul. Zudecche v Trstu.

Dva dni kasneje, 11. februarja 1921, so fasisti z bombami napadli delavce v trzaski ladjedelnici; enega so pri tem napadu ubili, druge ranili in razdeljali

Delavski dom. Delavci so iz protesta začeli s stavko, ki je trajala vse do 23. februarja 1921.

Fasisti pa se s svojo zločinsko dejavnostjo niso ustavili. 28. februarja 1921 so zadržali osrednji sedež komunističnih delavskih organizacij za Julijsko krajino in se Delavski dom v Trstu.

Prav je, da se teh obletnic napada na naše casopise, na delavce in njihove sedeze v Trstu ob 75-letnici s primernim sposto-

vanjem spomnimo in to prav v teh dneh, ko sta mlada studenta David Fischer in Alan Curtis doživela grob napad s strani, na zalost prav nič preživelih fasistov v Trstu.

Koristno bi bilo, da bi dogajanje pred 75 leti v naših krajih poznali tudi mlajši rodovi in pri tem bi morala tudi sola odigrati svojo vlogo. S tem bodo tudi bolje razumeli danesnje dogodke. N.L.

Trzaski pust je včeraj dosegel svoj višek; nepregledna množica raznovrstnih mask in vozov posameznih rajonov je v včerajšnjih popoldanskih urah preplavila mestno središče. Posamezni rajoni in številne manjše in večje pustne skupine (vseh je bilo preko 300) so se namreč pomerile med seboj na že 5. tekmovalju rajonov, ki ga je priredil prireditveni

pustni odbor. Vesela in pisana družina mask se je zbrala na Goldonijevem trgu in nato v sprevodu po Korzu in mimo zirijske na Borznem trgu prispela na Trg Unità, kjer se je celotna prireditelj zaključila z razglasitvijo zmagovalcev.

Prvo mesto s 354 točkami je zirijska dodelila rajonu Valmaure, drugo le z dvema točkama manj Melari, tretje pa Sv. Alojziju, ki je zbral 347 točk; na lestvici jim nato z minimalnimi razlikami sledijo Naselje Sv. Sergija, Carbola in Sv. Ivan. Zirijska bo pozneje nagradila tudi najlepše in najbolj iznajdljive maske.

Sicer pa je včerajšnje pustovanje v mestu potrdilo, kot nam je po zaključeni prireditvi dejal podžupan Roberto Damiani, da trzaski pust že postaja tradicija, ki jo bo treba v prihodnje se okrepiti; Trzascani so z množično prisotnostjo ponovno pokazali, je se dodal, da želijo živeti in se kljub določenim težavam tudi zabavati. Predsednik prireditvenega odbora Roberto De Gioia pa se je ob koncu zahvalil vsem, ki so prispevali k uspehu pobude, se posebej pa občinski upravi.

Veselo pustno vzdušje je včeraj zavladovalo tudi v dolinski občini; velika skupina mask in občanov se je z godci iz dolinske občine zbrala »Na Jami« v Boljuncu, krenila po vasi ter se vrnila na izhodišče, kjer je bilo poskrbljeno za jedaco in pijaco (kot sicer pred skoraj vsako hiso).

Danes pa bodo pusta

pokopali; pogrebna »svečanost« na Kontovelu se bo začela pred »hiso zalosti« v bližini društvene gostilne ob 14.30, v Miljah ob 15.30, v Skednju ob 13.30, na trgu v Boljuncu pa bodo ob 15. uri spustili pusta v vesolje; naj dodamo, da je lani po dolgem poletu pristal na Hrvaski, kje pa bo letos pristal, je odvisno le od vetra.

NOVICE

Bruno Krizman o Iranu v DSI

Iran - dezela prijaznih, mirnih ljudi, skoraj pozabljen verške revolucije, visokih gora in redkih dreves. Tajan so si preko diapozitivov Bruna Krizmana lahko ogledali v ponedeljek zvečer člani DSI. »Nisem turist. Popotnik sem,« se je občinstvu predstavil predavatelj. Turisti se med popotovanjem ne otepajo s problemi vizumov, ne premagujejo na vsakem koraku jezikovnih težav. Po drugi strani pa jim ni dano, da bi se srečevali neposredno z lokalnim prebivalstvom in njegovim vsakdanom, segami, verovanji.

Bruno Krizman pa je s svojim fotografskim aparatom in teleobjektivom staknil marsikaj takega, kar bi "turistično" oko zanemarilo: 9.500 kilometrov dolga pot od Teherana do Kaspijskega morja, Perzijskega zaliva in nazaj mu je nudila priložnost, da se zaustavi ob številnih zanimivostih.

Njegovi posnetki so občinstvo navdušili za dezelo skrivnostnih žensk in dragocenih preprog. Vprašanja o iranski kulturi, delovnih navadah, politiki in ekonomiji so razkrivala željo prisotnih, da bi tudi sami spoznali kraje z mikavno lego. Toda kaj ko so iranske planote tako dalec...

Aldo Rupel v KD Škamperle

Jutri ob 20.30 bodo v KD S. Škamperle predstavili beleznico Alda Rupla Zaznave in odenki. Nova knjiga je dogodek, za Svetoivancane pa tudi priložnost, da se seznanijo s tvornostjo svojega bivšega člana. Aldo Rupel je začel delovati na prosvetnem področju prav v domačem društvu, se razvnelal za spoznanje in s sodelovanjem postavil temelje kvalitetnega športnega delovanja v Trstu. Četrtkovo srečanje bo torej priložnost za pogled v preteklost in bodočnost naše zamejske stvarnosti. BK

PUST / V DRUŠTVIH

Veselo na rajanjih

Za pusta se prav gotovo najbolj zabavajo otroci; nanj se dolgo pripravljajo in nestrpno čakajo, da jim mamicice izdelajo pustne obleke. Z njimi se bodo tudi danes udeležili se zadnjih pustnih rajanj, ki jih v mestu in okolici prirejajo društva in organizacije. Otroci so včeraj popoldne rajali tudi v društvenih prostorih KD Lonjer-Kati-

nara v Lonjerju, v Srenjski hisi v Mackoljah, v Ljudskem domu v Trebčah, v Sirkovem domu v Križu, v slovenskem dijaskem domu S. Kosovel (na sliki) in drugod. Povsod je bilo zelo živo in veselo; malčki so dali duska svojemu veselju in se ob zvokih glasbe lepo zabavali; danes pa jih v solskih učilnicah že čaka resno delo.

Rovte in Kolonkovec po starem običaju

Po starem običaju so prebivalci Kolonkovec in Rovt tudi letos opravili pustni sprevod. V soboto zjutraj je pustna skupina ob spremljavi godcev in kar številnih pustnih sem obiskala spodnji del območja Rovte-Kolonkovec, v nedeljo zjutraj pa je opravila daljšo pot, od Katinare vse do sedeza domačega društva.

Razpoloženje je bilo dobro, vreme tudi. Udeleženci sprevoda so bili veseli, zvoki godbe so jih se spodbujali, tako da se je vse zaključilo s postankom v domačem društvu, kjer so se ogreli in si privosčili se kaksno dobroto. Tako so prebivalci Kolonkovec in Rovt pokazali, da niso pozabili na svoje stare običaje in da jih mislijo tudi v prihodnje se obnavljati. N.L.

NOVICE

Vodnik za hitrejšo in boljše odnose z javno upravo

Iz Prefektore smo prejeli sporočilo, da je pripravljen in da že razdeljuje vodnik, ki naj bi olajšal stike med občani in javno upravo ter zlasti med predstavniki podjetij in javno upravo. Za izdajo vodnika je poskrbel pokrajinski odbor za javno upravo, gmotno pa so pobudo podprla strokovna, oziroma poklicna združenja industrijcev, obrtnikov in trgovcev. Vodnik prinaša vrsto koristnih podatkov glede pristojnosti posameznih državnih in drugih javnih uradov, točne naslove, seznam listin, ki jih je treba predložiti za izdajo raznih dovoljenj itd.

V Trziču nastopa pianist Gianluca Cascioli

V Trziču se nadaljuje koncertna sezona, ki jo prireja odbornstvo za kulturo. Danes ob 20.30 bo nastopil pianist Gianluca Cascioli. Na sporedu bodo skladbe L. van Beethovna, A. Schoenberga, P. Bouleza in C. Debussyja. Vstopnice so na razpolago pri blagajni občinskega gledališča in v potovalnem uradu Utat v Trstu ter v trgovini Discotex v Vidmu.

Odbor za usklajevanje glasbenih prireditev

Pred kratkim so na Goriskem ustanovili odbor, ki bo skrbel za prirejanje in usklajevanje glasbenih prireditev. V odboru so predstavniki občin Krmin, Slovrenc, Sempeter ob Soči, Skocjan ob Soči, združenja Gorizgiogovane in Entrata libera. V odboru sodeluje tudi Giuliano Almerigogna. Pokrovitelj pobude je pokrajinska uprava, ki si prizadeva, da bi v drugi fazi prišlo do ustanovitve nekakšne Agencije za promocijo glasbenih prireditev.

Dreva glasbena komedija "Gianni, Ginetta in drugi"

V Kulturnem domu bo dreva ob 20.30 na sporedu glasbena komedija "Gianni, Ginetta e gli altri" (Gianni, Ginetta in drugi) v izvedbi gledališke skupine Cooperativa Teatro per l'Europa. Delo je napisala Lina Wertmüller, ki je tudi režiserka. Glavna izvajalca sta Amanda Sandrelli in Massimo Wertmüller. Nastopajo še Pierluigi Cuomo, Riccardo Onorato in Massimo Bellinzoni. Predstava sodi v sklop abonmajske sezone italijanskega gledališča. Jutri bodo komedijo zaigrali v Tolmeču, zatem pa se v Trziču, Codroipu in Cedadu.

Danes pogreb strica Lovreta

Dovolj jih je nakuhal v enem letu, da bi mu se prižanesli, čeprav je dočakal castitljivo starost. V Doberdolu bo danes ob 14.30 pogreb strica Lovreta. Na zadnji poti po vaških osmicah in gostilnah ga bo zagotovo pospremila velika množica, poleg uzalošenih najozjih sorodnikov in tudi članov delegacij iz Slovenije in Koroske. Obhod se bo pričel na običajnem mestu sredi vasi, ce pa bo nagajalo vreme se bodo udeleženci zatekli pod sotor bližnje gostilne. V pogovoru z danes že upokojenim bonsinorjem Kosičem smo izvedeli (zelo približno sicer), da je pustna tradicija v Doberdolu stara nekaj desetletij. Sam Bonsinor je službo prevzel ze leta 1962, ze prej pa se je na pepelnico sredo dogajalo marsikaj.

STALIŠČE

DSL kritična glede delne prenove v ul. sv. Klare

Občinski odbor Demokratske stranke levice ostro kritizira občinsko in deželno upravo v zvezi z odločitvijo o delnem gradbenem posegu v ulici sv. Klare. Kritika temelji na ugotovitvi, da nacra prenove, ceprav delne, ni mogoče uresniti brez upoštevanja globalnega nacra ureditve celotnega območja, ki ga pa v tem trenutku se ni. Predstavniki DSL ze zdaj napovedujejo, da znakov dobre volje (v občinskem svetu seveda) ne bo, ce občina ne bo predstavila nacra ureditve celotnega kompleksa. Glavni ocitek DSL na račun Dezele je, da ni upoštevala osnovnih načel programiranja.

GORICA / SKLEP RAZŠIRJENEGA ODBORA

Trgovinska zbornica v korist prizadetih

Prispevki za odpravo arhitektonskih ovir v trgovinah in javnih lokalih - Prispevek do treh milijonov lir

Goriska trgovinska zbornica je pred kratkim sprejela sklep, ki bo razveselil predvsem osebe, ki imajo težave motoričnega značaja in ki morajo vsak dan premagovati nesteto ovir in zaprek na ulici, v trgovinah, javnih lokalih itd. Govor je o odpravljanju arhitektonskih ovir. Trgovinska zbornica je sprejela sklep o sofinanciranju posegov, za katere se bodo odločili trgovci in obrtniki, da bi omogočili lažji dostop v trgovine, lokale ali delavnice tudi osebam, ki imajo motorične težave. Na zbornici so tudi pripravili pravilnik na podlagi katerega bodo dodeljevali prispevke, ki bodo

znasali največ 50 odstotkov stroška, vsekakor pa ne preko treh milijonov lir za posamezni poseg.

Prošnje je treba nasloviti na Trgovinsko zbornico (na kolkovanem papirju) pred začetkom del.

Goriska trgovinska zbornica je s sprejetjem zgoraj omenjenega sklepa prva v Italiji, ki skuša priskociti v zelo konkretni obliki na pomoč manj srečnim občanom. Povedati velja, da zakon ze obstuje in da v uradih, solah in drugih strukturah poskrbijo za odpravo arhitektonskih ovir, medtem ko pa je na zasebnem področju urejanje teh vprašanj

prepuščeno večji ali manjši občutljivosti posameznikov, oziroma dobri volji lastnikov.

Za denarni prispevek, tako piše v sporočilu Trgovinske zbornice, lahko zaprosijo trgovska in obrtniska podjetja, ki imajo sedež in dejavnost na območju goriske pokrajine in ki se odločijo za gradbene ali drugačne posege s ciljem olajšanja vstopa in premikanja po lokalu ali drugih prostorih (n.p. delavnici, trgovini itd).

Podrobnejše informacije (vključno s pravilnikom) dobijo interesi v pristojnem uradu Trgovinske zbornice.

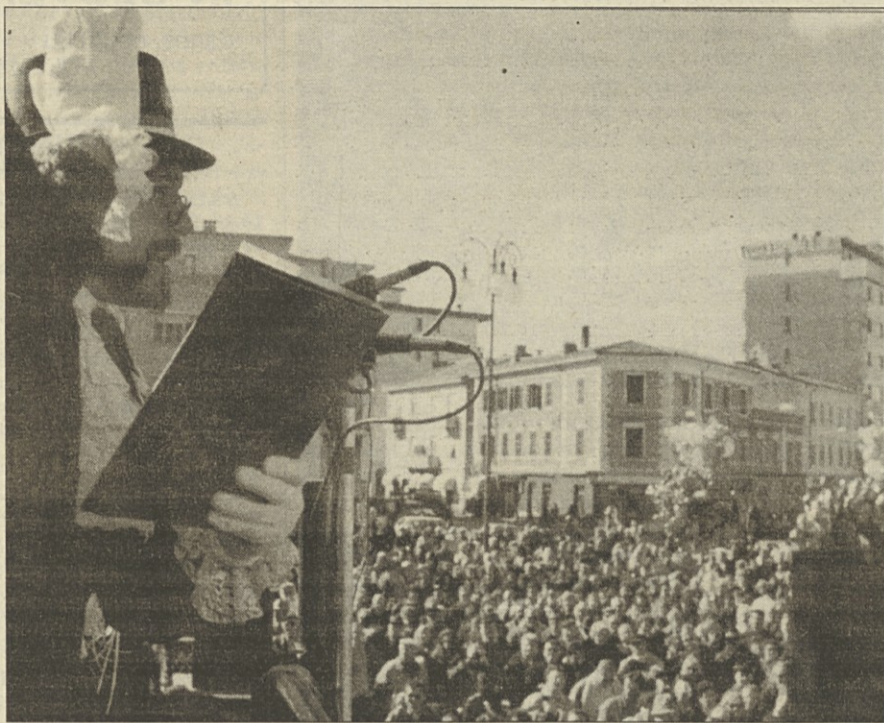
PUST / OSREDNJA PRIREDITEV V TRZIČU

Notar in Sior Anzoleto v testamentu zapustila koš bodic na račun Občine, politike in posameznikov

Otroška pustovanja v društvih - Danes še zadnje prireditve

Le malokdo je v ponedeljek upal, da se bo vreme čez noč popravilo. Zadoljni so bili tako v številnih manjših krajih, kjer so pustovanje pripravili bolj po domače, oziroma v ožjem krogu, pa tudi v večjih krajih z dolgotrajno pustno tradicijo. Tako so v Trziču včeraj priredili 31. pustovanje, ki je doseglo višek opoldne, ko so na glavnem trgu prebrali testament "Sior Anzoleta" in popoldne, ko so se med spalirjem množice pomikali alegorični vozovi in skupine mask. "Sior Anzoleto" in se prej notarju Toju Gratiolu je prislunilo nekaj tisoč Tržičanov - med njimi tudi župan in to z balkona na županstvu - in uživalo ob številnih bodicah na račun krajevne uprave, politike, pa tudi nekaterih bolj ali manj znanih posameznikov s Tržiskega.

Pustne prireditve so zlasti včeraj popoldne in zvečer pripravili v številnih manjših krajih. V domu Andreja Budala v Standedru so se veselili otroci, prijetno so se zabavali v Kulturnem domu v Gorici. V raznih manjših krajih, so si omislili pustovanje v domačem krogu, marsikje so pripravili pustne vozove in se z njimi odpeljali na obhod. Stari običaji se spreminjajo in prepletajo z možnostmi, ki jih nudi današnje življenje. Eno je gotovo: nobenega strahu ni, da bo praznovanje pusta slo v pozabo, ceprav bodo pusta danes in za letos pokopali, zazgali ali utopili. V Gorici ga bodo, na pobudo kluba Amici del taeto, ob 15. uri s Korna pospremili se po mestnih ulicah in ga v Podturnu sezgali.

Trg Republike v Trziču. včeraj opoldne in maskare v Kulturnem domu (Bumbaca)

OBVESTILA

KSD VIPAVA prireja tečaj kotalkanja, ki se bo začel 1. marca in bo trajal dva meseca. Vabljeni so otroci od 4. leta dalje, kotalka bodo poskrbeli organizatorji. Trening bo ob petkih in sicer od 17. do 18.30, v občinski telovadnici v Sovodnjah. Informacije pri Barbari tel. 882091 in Marinki tel. 882043.

Sekcija VZPI/ANPI na Vrhu sklicuje v petek, 23. t.m. kongres. Odvijal se bo v KSC Danica s pričetkom ob 19. uri.

DRUŠTVO KRVO-DAJALCEV SOVODNJE bo priredilo tečaj prve pomoči. Potekal bo na sedežu društva Rupa-Pec v Rupi. Prvo srečanje bo 26.t.m.

PRIREDITVE

ZSKD in KD OTON ZUPANCIC prirejata v petek, 23. t.m. "Standreski večer" v mali dvorani Kulturnega doma v Gorici. Marko Waltritsch bo spregovoril o knjigi, ki je izšla lani ob 50-letnici društva, pel bo mesani pevski zbor Oton Zupancic. Prireditve bo ob 20.30.

Sovodenjska dekleta se veselijo z Ireno in Rudijem ob prihodu prvo-rojenčka

Janeza

in zelijo, da bi zrastle v živahnega in krepkega fantka.

IZLETI

SPD GORICA - Smučarski odsek sporoča, da bo avtobus za Forni di Sopra v nedeljo odpeljal ob 6.30 iz Sovodenj in ob 6.45 iz Gorice (na Kornu). Za a mesta v avtobusu se lahko prijavite se danes od 11. do 12. ure in jutri od 19. do 20. ure na sedežu društva.

DRUŠTVO KRVO-DAJALCEV IZ SOVODENJ, vabi člane in prijatelje na izlet v Prago, z ogledom taborišča Mathausen, ki bo od 25. do 28. aprila. Informacije in prijave pri Ljubici Butkovič, tel. 882302 do 28. februarja.

KINO

GORICA CORSO 18.45-22.00»Heat - la sfida«. Al Pacino in Robert De Niro.
TRZIC COMUNALE 20.30 koncert.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
PROVIDENTI, Travnik 34, tel. 531972.
DEŽURNA LEKARNA V TRZICU
OBČINSKA 1, Ul. Terenziana 26, tel. 482787.

POGREBI

Danes, ob 10.10, Tereza Scarinci vdova Relato, iz bolnišnice Janeza ob Boga v Trziču; ob 13.15, Carlo Felice Mocchiut iz splosne bolnišnice v Mejejo.

STIKI OBMEJNIH OBČIN

Predstavniki SKD in SSK iz Doberdoba in Sovodenj

V četrtek, 25. januarja, je v gostišču Makorič v Orehovljah potekalo srečanje med predstavniki občinskega odbora Slovenskih krcanskih demokratov Miren-Kostanjevica z zastopniki stranke Slovenskega zbora doberdob in Sovodnje. Uvodoma je spregovorila predsednica omenjenega občinskega odbora Cirila Pregelj, ki je k besedi povabila se prisotnega župana občine Miren-Kostanjevica Zlatka Marušica in predsednika občinskega sveta te občine Petra Budina. Kot gost je o delu državnega zbora poročal poslanec SKD iz Ajdovscine Miroslav Geržina, kratak pozdrav pa je prinesel predsednik občinskega odbora SKD Nova Gorica Stanislav Valič. V imenu za-

mejskih gostov so spregovorili občinski svetovalci Marija Ferletič, Julijan Ozbot, Benjamin Cernic in Milko Vizintin. Na srečanju je prislo do koristne izmenjave mnenj in izkušenj, zadevajocih ozje probleme, povezane z lokalno samoupravo, na vrsto pa so prisla tudi širša vprašanja, tako problematika državnega zbora posebej se v zvezi z zunanjepolitnimi in manjšinskimi vprašanji. Na srečanju v Orehovljah se je izkristaliziralo mnenje, da je potrebno ze v bližnji bodočnosti organizirati sestanek županov Miren-Kostanjevica, Doberdob in Sovodnje, saj gre za občine, ki neposredno mejijo in imajo kljub različnim državam številne skupne probleme.

POPEVKA

Festival v Sanremu prehaja danes v tekmovalni del

Danes pa zares. Kermesse italijanske popevke v Sanremu se po včerajšnjem otvoritvenem večeru spuša v tekmovalni del. Iz gledališča Ariston v Sanremu bomo drevi lahko na prvi državni televizijski mreži v stereofoniji na prvem radijskem kanalu sledili temu, kar nam italijanska glasbena industrija ponuja za letošnje pomlad.

Kot prvi se bo predstavil ljubljenc mamico Albano, kateremu nekateri novinarji pripisujejo že končno zmago. Letos se Albano predstavlja brez zene Romine, ki se mu po lanskoletni družinski tragediji pridružuje le na nekaterih koncertih. Albano bo zapel skladbo E' la mia vita. Sledili mu bodo Aleandro Baldi in Marco Guerzoni s pesmijo Soli al bar, ki govori o samotni priseljenec. Luca Barbarossa, zmagovalec pred nekaj leti bo zapel balado Il ragazzo con la chitarra, Elio e le Storie tese pa bodo prinesli v Sanremo nekaj osvežitve s skladbo La terra dei cachi. Minghijeva pesem Cantare d'Amore je ljubezenski motiv v stilu tega rimskega kantavtorja. Spagna bo zapela E io penso a te, Paola Turci pa pesem Volo così. Kot zadnji iz kategorije "slavnih" bo nocoj pel Michele Zarrillo, ki bo predstavil ljubezensko L'elefante e la farfalla.

Tudi novi upi festivala bodo začeli danes svoje tekmovanje. Drevi bomo poslušali Leandra Barsottija, Camillo, Alessandra Errica, Jalisce, Olivio, Maro in Syrio. Ostalih sedem pa bodo poslušalci in ziriha lahko spremljali jutri. Pippo Baudo bo s pomočjo Valerie Mazza in Sabine Ferrilli nocoj povedal le razvrstitev vseh tekmovalcev, točke pa bodo pristeli drugemu glasovanju, ki bo za mlade upe v finalnem večeru v petek, za že priznane izvajalce pa na velikem finalu v soboto.

Tudi drevi bo kakovostno raven festivala dvignila trojka nastopov tujih izvajalcev. Kot prvi se bodo predstavili angleški fantje skupine East 17, nasledniki Take Thatov (na sliki), ki bodo, zadnjič v Italiji, saj se bodo aprila meseca razšli, nastopili v Sanremu v petek. Temnopolta gospa Tina Turner, neuničljiva dama rocka bo predstavila skladbo iz novega albuma, ki ga bo s promocijskimi koncerti v Italiji predstavila septembra meseca, bo nastopila kot druga, kakovostni vrhunec večera pa naj bi bil nastop ameriškega saksofonista Kennyja G, ki je doma izredno znan in cenjen, pri nas pa skoraj nepoznan.

Ales Waltritsch

OD 24. MARCA DO 8. DECEMBRA V PALAČI GRASSI

V Benetkah razstava o Grkih na Zahodu

Prireditelji pričakujejo milijon obiskovalcev

Kdor bo v prihodnjih mesecih zahajal na ogled Benetk, bo brez dvoma zavil v ozko uličico, po kateri prides do gledališča Fenice. Pogorisce je namreč postalo zanimivost, kot se je izkazalo že ob pustnih prireditvah. K gledališču Fenice pa bo kar veliko ljudi zavijalo na poti k palači Grassi, v kateri si bo od 24. marca dalje mogoče ogledati enkratno razstavo z naslovom »Grki na zahodu«. Upravitelji tega zasebnega muzeja si nadejajo, da bodo ponovili in tudi preseogli dosedanja rekorda 750.000 obiskovalcev na razstavi o Fenicanih in 800.000 na razstavi o Kelatih. Receno je namreč bilo, da jih na tokratni, ki bo odprta od 24. marca do 8. decembra, pričakujejo okrog milijon.

Povedati je tudi treba, da je palača Grassi postala edina v Benetkah, kjer bo v bodoče možno prirediti takšne velike in enkratne razstave. Dozveva palača namreč ne bo več na razpolago. V tej je sicer urejen domač muzej, v nekaterih sobanah pa so vsako leto priredili eno ali dve večji razstavi, od katerih so nekatere imele izjemne uspehe. Prav v tem uspehu pa tici nevarnost: več stotisoč obiskovalcev je predstavljal nevarnost, tako za stabilnost stavbe, kot tudi za dragoceno tlako-

vane sobane. Zaradi tega so se na zupanstvu v Benetkah odločili, da posebnih razstav v dozevi palači ne bodo prirejali več. Potem je tu se Muzej Correr in nekateri drugi, a v teh običajno prirejajo razstave, ki so nekako vezane na Benetke.

Ostaja palača Grassi, obnovljena z denarjem družine Agnelli pred dobrimi desetimi leti. Agnellijevi so takrat investirali veliko milijard lir v obnovo te palače ob Canal Grande in kljub dejstvu, da razstave, ki jih tam prirejajo, zahtevajo velike stroške, imajo najbrž že kar lep dobiček.

O Grkih na zahodu je bilo govor že pred časom. V načrtu je sicer bila že lani, vendar pa so se priprave zavlekle. Italijanskemu in tujemu tisku so razstavo pred časom predstavili v Rimu. Odprli jo bodo 24. marca, na ogled bo do 8. decembra.

Zbiranje eksponatov je bilo zamudno, v Benetkah jih bo na ogled nekaj sto, ki prihajajo iz 75 muzejev z vsega sveta. Istocasno z razstavo v Benetkah bo se nekaj manjših razstav v nekaterih južnih predelih Italije (Neapelj, Pestum, Taranto, Policoro, Sibari, Vibo Valentia, Reggio Calabria in Selinunte). Osrednja razstava bo seveda v Benetkah. Pobuda za to razstavo je dala povod za ti-

ste, ki smo jih prej omenili, saj največ eksponatov prihaja prav iz muzejev na jugu Italiji.

Vemo, da so bili Grki mornarski narod in da so z ladjami pripluli v številne kraje Sredozemlja, predvsem v tiste na jugu apeninskega polotoka, na Siciliji in v Severni Afriki, kjer je podnebje zelo podobno tistemu v njihovi domovini. Zrasla so mesta, zgrajena so bila svetišča in gledališča. Magna Grecia je postala sinonim za te kraje.

Razstava v palači Grassi v Benetkah ne bo prikazala samo te naselitve. Prikazala bo kulturo,

iz katere je pravzaprav zrasla Evropa. Prav zaradi tega so v Benetkah pričarani, da bo uspeh izjemen. K sodelovanju so pritegnili tudi druge beneske ustanove. V stari Biblioteca Marciana bodo na ogled stare ročno pisane knjige, ki so povezane s tem obdobjem. V juniju bo v fundaciji Cini strokovni posvet. Pred palačo Grassi pa bodo, kot običajno, dolge vrste ljudi, ki bodo čakali na vstop vanjo. Tistim, ki bi radi vse to videli svetujemo jutranjo uro in spomladanski čas, saj se bo poleti obiskovalcev kar trlo.

Marko Waltritsch

PLOŠČE

Nick Cave: Murder Ballads

»Murder Ballads« je bolj podoben detektivki kot glasbenemu projektu. Preden pa sploh sprožite play na vašem CD-playerju, vzemite nekaj časa, da si najprej pregledate in okusite res ocarljivi booklet. Poln je verzov in temacnih slik, ki izvrstno opremljajo in bogatijo zanimiv album. Med prebiranjem tekstov nas bodo prevzeli kot kaka dobra kriminalka. Pripovedujejo o zločinih in umorih, to pa iz vidika morilca. To je že nekaj stlni podpis avstralskega glasbenika Nicka Cavea. Kdor mu že nekaj časa sledi, namreč pozna njegovo strast do gotških povesti, temacnih kriminalk in psiholoških detektivk. Izvrstno se zna Cave poglobiti v negativne osebe prav do dna duše, kjer se namreč skriva najbolj strahotno zlo. Sedaj pa kar pritisnite na gumb play in se skupaj prepustimo melodijam, ki spremljajo te temne verzove. Moram priznati, da si je Cave domislil res ocarljivo magnetično in prevzemajoco glasbo. Pomika se nekako med prvimi bluesa, ki pa je tako gost, da se skoraj lepi na verze, ki jih Cave prepeva s svojim recitativnim in dekadentnim stilom.

Nick Cave se je kot otrok približal glasbi v rodni Victoriji (Avstralija), sicer najprej v zupnijskem zboru, nato pa mu je tamkajšnji zupnik dajal se lekcije klavirja. Kljub temu ni bil Cave nikoli zadovoljen s svojim glasom, tako da je v svoji prvi skupini »Boys next door«, potem poimenovani v »Birthday Party«, nekoliko punkovsko usmerjeni avstralski skupini, enostavno kar krical. Če pa prislunemo danasnemu Nicku Caveu, bi rekli, da ima ne le prijeten, temveč tudi originalen glas. »Murder ballads« je deveti album Nicka Cavea s skupino Bad Seeds. Pri njem pa so sodelovali tudi drugi glasbeniki, med katerimi njegov stari znanec Mick Harvey, ki je bil član Cavejeve skupine Birthday Party, in ki je bil sicer tehten in eklektičen polinstrumentski. Poleg Harveyja je Cave izbral se dve izvrstni glasbenici, in sicer Kylie Minogue ter Polly Jean Harvey, s katerima se tako stilno kot glasovno ujema. Pa se dve besedi o pesmih samih: album je nekaj splet temacnih balad, ki dosežejo višek v skoraj četrturm prelivajočem se in mantricnem nočnem bluesu »O' Malley's bar«. Poleg te pesmi pa vas bodo gotovo prevzele se »Where the wild roses grow« in »Lovely creatures«. To je plošča, ki vam jo res toplo priporočam.

Tatjana Gregoric

GLASBA / TRETJI KONCERT CENTRA EMIL KOMEL GORICA

Sprehod od Trubarja do Ramovša

Trzaska družina Pahor-Slama (flavtist Milos Pahor, klaviristka, pevka in skladateljica Dina Slama, oboistka Irena Pahor) je v svojih prizadevanjih po razširjanju glasbene kulture nedvomno izjemno plodna in tudi uspešna. Simpatijo do poustvarjalnih glasbenih vestic opleniti se z muzikolosko raziskovalno iskrico, lastno skladateljsko »trilogijo« in povabilo drugim glasbenim prijateljem in nastane projekt »Od Trubarja do Ramovša«, projekt, ki naj občinstvu predstavi slovensko glasbeno tvornost od reformacije do danes. »Vstop« v to petsto let staro glasbeno zakladnico je skupina Gallus Consort ponudila tudi na tretjem abonmajskem koncertu Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel 16. februarja v Gorici. Cerkev Sv. Ivana se je tako za dobrih devetdeset minut »preoblekla« v poučno glasbeno popotovanje z ustvarjalnostjo mojstrov, ki so bolj in manj uspešno poskušali »pisati« značilnosti različnih evropskih glasbenih obdobij tudi na slovenskih tleh. Ansambel Gallus Consort je bil ustanovljen leta 1980 z namenom, da predstavi renesančno in baročno glasbo z avtentičnimi instrumenti ob upoštevanju izvajalske prakse posameznih obdobij in v tem je zamisel sestava brez dvoma zelo dobrodošla. V svoje programe ansambel vključuje skladbe, ki bi jih sicer najbrž nikoli ne slišali na koncertnem odru in temu koraku trzaska družine se moramo pokloniti in ji tudi čestitati. Ta izvirna programska ho-

tenja pa žal v izvedbah ne zaviho vedno dopadljivo in profesionalno gradko in tudi dolzina večera (koncert brez odmora) deloma prispeva k občuteni monotoni samih izvedb.

Preproste protestantske pesmi zgodnjih slovenskih kompozitov (?) Primoza Trubarja, Jurija Dalmatina in Sebastjana Kreka so ob spremljavi orgel (Dine Slama) in pod vodstvom Irene Pahor solidno in dovolj prikuponno interpretirali Sentjakovski otroci, ki se jim je pridružil z rahlo hripavim basom in vprašljivimi nastavki Tomaz Faganel. Jakostno je bil premalo v ospredju tudi glas Dine Slama v izvedbi skladbe Confitebor tibi domine sancta trinitas Goergiusa Prennerja Carniolusa, glasbo tega »vnetega nasprotnika refor-

macije in zavzetega zagovornika rekatolizacije« sta ob pevki ozivljala se Milos Pahor (viola da gamba) in Irena Pahor (viola da gamba).

Intonančne sibkosti so »oznacile« nadaljevanje koncerta, izvedbi skladbe Ave Maria Gabrielle Plautziusa in skladbe Nisi dominus Janeza Krstnika Dolarja. Pozno renesančne in zgodnjebaročne odseve so v omenjenih delih poskušali do poslušalcev »prenesti« Ziga Faganel (sopran), Irena Pahor (alt), Peter Pirnat (tenor), Tomaz Faganel (bas) in Dina Slama (orgle).

Zgodnji klasicizem na Slovenskem je na goriskem koncertu »zaigral« v Sonati v D-duru Amandusa Ivancica v izvedbi Milosa Pahorja (traversiere), Walterja Barbiera (viola) in Irene

Pahor (viola da gamba). Delo je bilo podano zvočno medlo in določeno razglasenost je vnasala viola.

V »seznam« znanih imen je Gallus Consort vključil tudi Videmcana Ivana Trinka in njegove tri cekvene pesmi Salve regina, Adoramus te in Te ergo quaesumus. Pesmi so v izvajalski praksi, ki je le preveč spominjala na starejša glasbena obdobja, izvedli Julijeta Kubik (glas), Irena Pahor (glas), Dina Slama (glas, orgle) in Tomaz Faganel (orgle).

Glasbeno ustvarjalnost 20. stoletja so »razglasili« Slavko Osterc (Ave Maria za glas, alt, oboe, saksofon, basovski klarinet), Dina Slama (Agnus dei za glas in oboe; Musical humors za oboe in klarinet; Frammenti za oboe, basovski klarinet in rog), Pavle Merku (Metamorfosi za rog) in Primoz Ramovs (V soglasju za orgle in violi da gamba). Med slednjimi je, vsaj v smislu prefinjene in doživete izvedbe, zagotovo izstopal hornist Tilen Freyer-Majaron v Merkujevi skladbi.

Večer je vsekakor ponudil poučen sprehod glasbenega ustvarjanja na Slovenskem od reformacije do moderne, v izvajalskem smislu pa koncertanti niso izpolnili pričakovanj. Njihove interpretacije so bile prepgosto monotone, izvedbe tehnično in intonančno labilne in tudi sicer posamezne skupine v delih niso razkrivale stilnih posebnosti samega, sicer zelo izvirno sestavljenega programa.

VREME / KAJ TAKEGA EVROPA NE POMNI ŽE 25 LET

Orkansko zimsko neurje na zahodu in na severu

Blokiran ves promet v Rokavskem prelivu, najhujši zapleti pa so na Danskem in v priobalnih krajih severne Nemčije

LONDON, PARIZ, KØBENHAVN, BERLIN - Od Velike Britanije do crnomorskega Krifa pesti vso zahodno, severno, srednjo in vzhodno Evropo zimsko neurje, ki je terjalo na desetine mrtvih in ohromilo vse dejavnosti.

Južno in vzhodno Anglijo je zajel pravi sibirski mraz s sneznimi mezezi in orkanskim vetrom, ki je blokiral ves pomorski promet v Rokavskem prelivu in v Dovrskih vratih. V Doverju čaka na izboljšanje vremena na stotine osebnih vozil in tovornjakov. Linconshire v osrednji Angliji je prizadelo nepojmljivo neurje, ki je rusilo električne drogeve, tako da je več kot 14 tisoč gospodinjstev ostalo brez električne energije. Tezave so tudi ob severovzhodni angleški obali, kjer so morali evakuirati ljudi iz neke vasice, ker jo je zalilo razburkano morje.

Nic boljši ni položaj v Franciji, kjer so morali zapreti obe pariški letalisci. Zaradi zasneženih in zaledenelih cest je bilo v Franciji na deseti-

ne prometnih neseč, ki so terjale tri smrtno zrtve. Podobno je tudi v Belgiji, kjer veter dosega hitrost do 100 kilometrov na uro. Za nekaj ur je bila zaradi nesreč na zasneženem cestnišču zaprta tudi avtocesta E 411 (Luxemburg-Bruselj). Zaradi razburkanega morja niso prekinili samo vsega pomorskega prometa, zapreti so morali tudi skoraj vse priobalne ceste, ki jih zalivajo valovi. O zaprtih cestah poročajo tudi iz Nizozemske, kjer je bilo zaradi snega in ledu več kot 200 prometnih nesreč. K sreči sta življenje izgubili le dve osebi, stevilo ranjenecv pa je zanemarljivo.

Nedvomno pa je se hujski položaj na Danskem, kjer so zamrle vse dejavnosti tako na Jyllandu kot na Jellandu. Policija je zaradi snežnih zametov zaprla za ves promet številne avtoceste in navadne ceste. Vojska pa se z gosencičarji prebija do soferjev, ki so ostali zatrpani v snegu. Povsem rzumljivo je zmrl ves pomorski promet v notranjih danskih vodah in proti Norveški in Svedski.

Take zime ne pomnijo niti najstarejši Danci, tako da so morali včeraj prekiniti celo zasedanje danskega parlamenta.

Danske tegobe pa niso nič v primerjavi z zapleti, ki so prizadeli severno Nemčijo, kjer se je snežnim viharjem in orkanskem vetru pridružila se katastrofalna plima. Zaradi vetra se je namreč dvignilo morje v številnih zalivih, tako da je voda vdrla v Flensburg, Kiel, Lübeck, Wismar in Rostock. Na otoku Rügen so do dvometrski zameti, o snegu in zametih poročajo tudi iz drugih severnonemških krajev, tako da so oblasti prekinile pouk v Schleswig-Holsteinu, na Spodnjem Saskem in na Mecklenburskem-Pomojanskem. O izrednih snežnih padavinah in o zastojih v prometu pa poročajo iz skoraj vseh nemških zveznih dežel.

Zimsko neurje s snegom je zajelo tudi Poljsko, Češko, Slovaško in Ukrajino, kjer je v tej zimi zmrznilo celo na sončnem Krimu že 89 ljudi, v glavnem pijancev in rezevce.

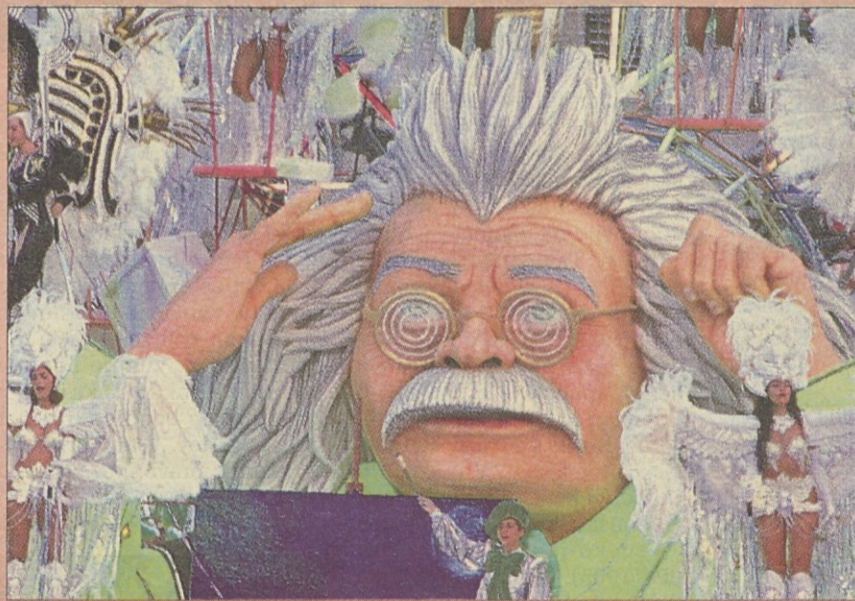
V bavarskem Spitzingu sneg ni novost (zgoraj), gosencičarji v danskih mestih pa so senzacija (spodaj) (Telefoto AP)

PUST / KONČAL SE JE NAJBOLJ NORI »PRAZNIK« ZAHODNE CIVILIZACIJE

Česa vsega si privoščijo

V vročem Riu de Janeiru je kraljevala golota, v hladnem Kölnu pa tople obleke in lasulje

Na pustni prireditvi v Riu de Janeiru je šola sambe Mocidade Independente predstavila tudi Alberta Einsteina (levo zgoraj), medtem ko je rivalska šola Unidos da Tijuca odprla svoj sprevod z razgaljenimi dekleti, ki predstavljajo osvobodilne sužnje (levo spodaj). Na pust časovno vezana pa je tudi maškarada striptizetke Eve Henger, ki si je slekla pustno šemo pred italijanskim parlamentom, ker zahteva večjo spolno svobodo (spodaj).

Nemci so v Kölnu predstavili svojega kanclerja Kohla, kako ga podpira pokojni kancler Adenauer (zgoraj). Zaradi strupenega mraza ni bilo golote, lasulje pa so bile dobrodošle (spodaj).

VELIKA BRITANIJA PO ZADNJEM BOMBNEM NAPADU IRE

Uspešne nočne racije v Londonu

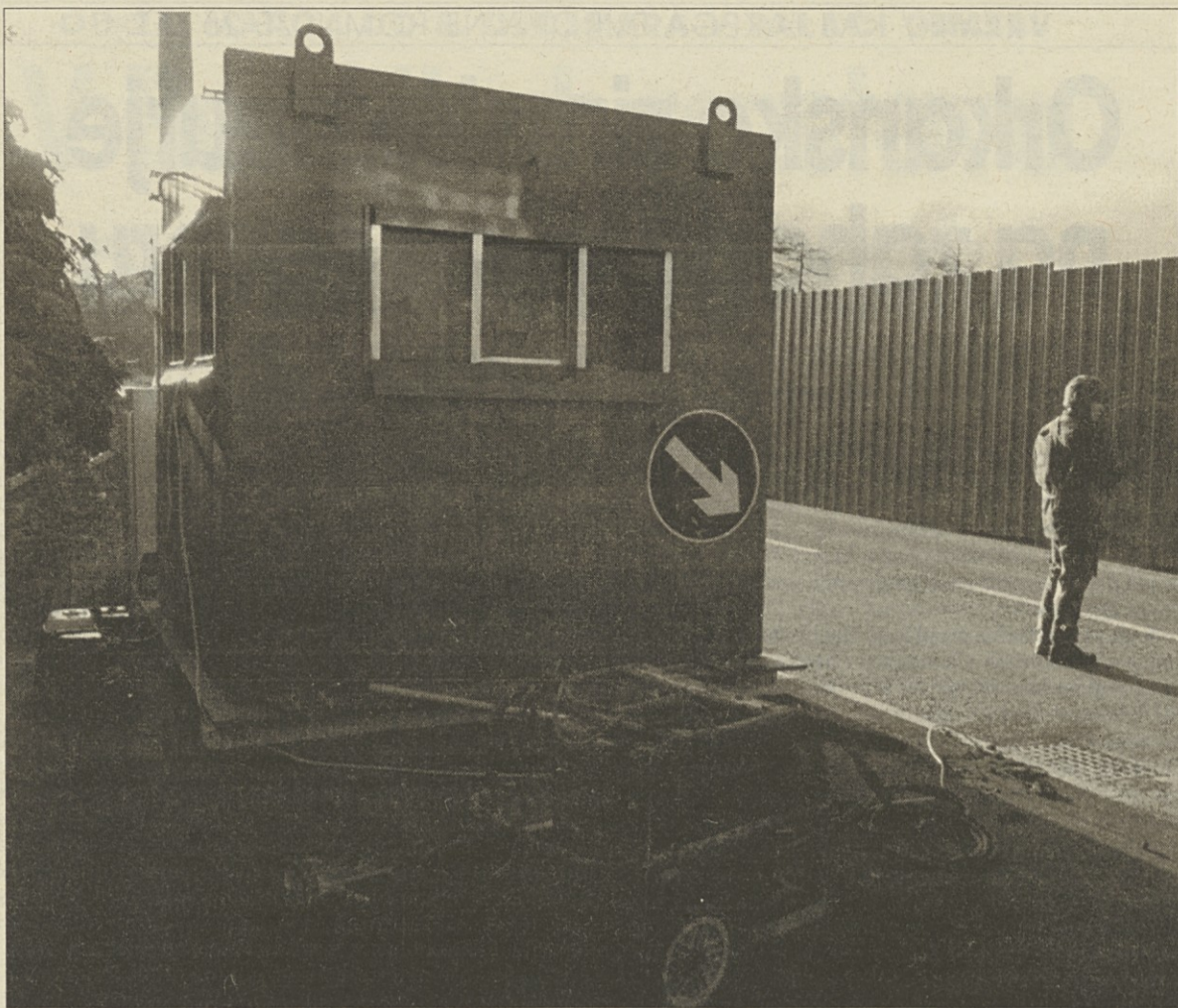
Skrajneži že grozijo s »širitvijo dejavnosti«

LONDON (Reuter) - Britanska policija, ki preiskuje eksplozijo bombe v londonskem avtobusu, v kateri naj bi življenje izgubil terorist Ire, je v vrsti racij, ki jih je izvedla v prestolnici, zaplenila večje količine eksploziva in opreme za pripravo terorističnih naprav. Poročajo tudi, da moski, ki je preživel nedeljsko eksplozijo, ni več osumljen sodelovanja z umrlim teroristom.

Vodja protiteroristične oddelka pri Scotland Yardu John Grieve je dejal, da so bile nočne racije, ki so bile zelo uspešne, nadaljevanje operacije iskanja dokazov v zvezi z

nedeljsko eksplozijo. »Policiisti so sinoči preiskali številne sumljive lokacije v Londonu,« je dejal Grieve. »Zasegli smo večje količine eksploziva in teroristične opreme.« Policija

ni nikogar aretirala, dve osebi, ki so ju v ponedeljek pripravili v skladu s protiterorističnim zakonom, pa bodo najverjetneje izpustili brez obtožnice. V ponedeljek policija se ni zavračala možnosti, da bi bil moski, ki je preživel eksplozijo, sodelavec terorista, ki je prenasal eksploziv. Policija se ni uradno zavrnila te možnosti, očividci pa poročajo, da ga policija ne nadzoruje več. Eksplozija bombe, ki naj bi jo nenačrtovano razneslo med prevozom na pravo tarčo terorističnega napada, je že tretji incident v zadnjih desetih dneh, potem ko je Ira prekinita sedemnajstmesečno premirje, ker se v tem obdobju mirovna pogajanja niso premaknila z mrtve točke. V 25-letni gverilski vojni severnokorejskih skrajnežev so življenj izgubili že številni teroristi, ki se jim je ponesrečila izvedba terorističnega napada. Opazovalci menijo, da so izvajalci ponesrečenega nedeljskega terorističnega napada br-

Britanska vojska je po zadnjem valu bombnih napadov Ire spet poostrišla varnostne ukrepe na Severnem Irskem (Reuter)

zkone izpeljali tudi napad v londonski četrti Docklands 9. februarja, v katerem sta bili ubiti dve osebi, več kot sto pa jih je bilo ranjenih. Prejšnji teden so teroristi nastavili bombo v neki telefonski govorilnici, a so policisti pravočasno evakuirali območje in razstavili bombo.

Severnoirski teroristi, ki so vedno trdili, da je ena sama eksplozija v Angliji po odmevnosti enaka ducatu eksplozij na Severnem Irskem, so v ponedeljek zagrozili, da bodo pospešili svojo dejavnost. »Ce zadnji incidenti v Londonu ne bodo imeli ustreznega odmeva, bomo dejavnost razširili tudi na

druga angleška mesta,« je dejal predstavnik Ire. Čeprav so nedavni teroristični napadi spodkopali temelje že tako omrtvicenega mirovnega procesa, je britanski predsednik vlade John Major zatrdil, da ne bo dovolil, da bi mirovni proces zamrl, in da si bo še naprej prizadeval za mirno rešitev severnoir-

skega vprašanja. Major se je včeraj sesel z voditeljem največje stranke, ki zastopa severnoirske protestante, Davidom Trimbleom. Sogovornika vztrajata pri tem, da so volitve najboljši način za reševanje severnoirske krize, saj bi vodila k pogajanju med vsemi stranmi.

NOVICE

Egiptovski skrajneži so zagrešili nov poboj

ASIUT (Reuter) - Muslimanska oborožena skupina je v južni egiptovski provinci Asiu včeraj ubila devet ljudi in v svet poslala sporočilo, da se bodo takšni napadi še nadaljevali po vsej državi. Skupina Gama al-Islamija, ki sicer se ni prevzela odgovornosti za ponedeljkove - takrat so umrli trije ljudje - in včerajšnje napade, je sporočila, da napadi na egiptovske tarče doma in v tujini pomenijo, da se mudzahedini še niso vdali in nadaljujejo svoj boj proti egiptovskim oblastem in njihovim privrzcem, kjerkoli že so. Varnostni organi so sporočili, da sta bila med žrtvami ponedeljkovega in včerajšnjega napada v dveh asijskih vaseh poleg civilistov tudi dva policista.

Palestinci naj bi se odrekli uničenju Izraela

JERUZALEM (STA, AFP) - Vodja izraelske diplomacije Jehud Barak je prepričan, da bodo Palestinci iz svoje listine črtali poglavja, ki pozivajo k uničenju Izraela. »Navsezadnje bodo listino preklicali. Jaser Arafat se sooča z močno opozicijo, vendar pa bodo Palestinci spoznali, da ta listina ni v njihovem interesu,« je včeraj dejal Barak po državnem radiu. Hkrati je opravil tudi vrnitev članice Palestinskega nacionalnega sveta Lejle Haled, ki se je »proslavila« v 70. letih z ugrabljanjem letal, na palestinska ozemlja. »Najpomembnejše je, da palestinske oblasti preklicajo listino, cesar pa Palestinci ne morejo storiti, ne da bi zasedale njihove ustanove. Pri tehtanju razlogov za in proti se nam je zdelo pomembnejše, da preklicajo listino, pa čeprav za ceno vrnitve članov Palestinskega nacionalnega sveta,« je pojasnil izraelski zunanji minister. Tako stališče pa je ostro kritiziral Ariel Saron, eden od voditeljev največje opozicijske stranke, desničarskega Likuda, čes da je nedopustno dovoliti vstop v Izrael morilec, kot je Haledova. Palestinski nacionalni svet bi se lahko sesel v Tunisu, egiptovskem El-Arisu ali Kairu, je dejal upokojeni general, ki meni, da je to le se en dokaz šibkosti Peresove vlade. Izrael je vsem članom Palestinskega nacionalnega sveta dovolil vstop v državo, da bi se lahko predvidoma maja sesli in spremenili listino PLO, iz nje pa izbrisali zlasti člene, ki pozivajo k uničenju Izraela.

Francoski obrambni minister na obisku v Nemčiji

BERLIN (STA, dpa) - Francoski obrambni minister Charles Millon je včeraj prispel v Nemčijo na enodnevni obisk. Na letališču Tegel ga je z vojskimi častni sprejel nemški obrambni minister Volker Ruehe. V Berlinu je Millon položil venec pred spomenik nemške enotnosti in počastil spomin na udeležence spodleteloga atentata na Hitlerja 20. julija leta 1944. Pogovori med obrambnima ministroma se bodo nanašali na sodelovanje v okviru mirovnih operacij na ozemlju nekdanje Jugoslavije ter možnosti varnostne in obrambne politike v Evropi.

Avstrijska koalicijska pogajanja so zastala

DUNAJ (STA, dpa) - Pogajanja med avstrijsko ljudsko stranko (ÖVP) in socialdemokrati (SPÖ) o sestavi nove koalicijske vlade so včeraj nepričakovano zastala. Predsednik ÖVP Wolfgang Schüssel namreč nasprotuje ustanovitvi Sveta za nacionalno varnost, ki ga predlaga SPÖ, in zahteva avstrijsko sodelovanje v varnostni politiki Evropske unije, kar pa zavračajo socialdemokrati, ki se sklicujejo na avstrijsko nevtralnost.

OZEMELJSKI SPOR MED JAPONSKO IN JUŽNO KOREJO

Iskanje rešitve kljub ostrim besedam

TOKIO - Japonska vlada je včeraj sporočila, da bo vzpostavila 200 milijonov široko gospodarsko območje, ki bo brzkone vključevalo tudi otoke, zaradi katerih se pripravljajo Japonska, Južna Koreja in Kitajska. Južna Koreja se je na to odločitev japonske vlade takoj odzvala in tudi sama oklicala gospodarsko območje, ki obsega vse otoke, ki so do 200 morskih milj oddaljeni od njenih obal. V sporočilu japonske vlade je zapisano, da je vzpostavitev gospodarskega območja namenjena zaščiti morja, surovin in rib. Z Južno Korejo in Kitajsko pa Japonska kmalu namerava skleniti sporazume, s katerimi bi zagotovili zaščito rib. Japonska namerava vzpostavitev 200-miljskega gospodarskega območja uradno skleniti 19. junija. Pred tem bo ratificirala Konvencijo ZN o morskem pravu, ki posameznim državam zagotavlja izključne pravice izkoriščanja morja v bližini njihovih obal. Japonska zase zahteva izključne ribolovne pravice na celotnem 200-miljskem morskem območju. Natancnih mej sicer se niso določili, kljub temu pa je gotovo, da območje, ki ga Japonske zahteva zase, vključuje tudi otoke Takesima, zaradi katerih se prepira z Južno Korejo, in otoke Senkaku v Vzhodnokitajskem morju, ki jih zahteva zase Kitajska.

Televizijski gledalci na Daljnem vzhodu lahko v zadnjem času spremljajo zelo dramatične prizore: južnokorejski vojniki nameščajo strojnice in merijo v namišljenega sovražnika; bojni helikopteri krožijo nad koščkom skalovja v Japonskem morju; zenske pred japonskim veleposlanstvom v Seulu z nozi prebadajo lutke, ki naj bi predstavljale Japonce. Na diplomatski ravni pa se tudi dogaja marsikaj.

Ce bo Japonska pri ozemeljskem sporu zaradi otokov Tokdo trmasto vztrajala pri svojih stališčih, bo južnokorejski predsednik Kim Dzong Sam odpovedal srečanje z japonskim predsednikom vlade Riutarom Hasimotom, ki naj bi potekalo v začetku marca. Ze konec tedna je Seul Japonce posvaril pred oklicanjem 200-miljskega gospodarskega območja, ki bi vključevalo tudi otoke Tokdo.

Pozabljeni spor je nenadoma oživel

»Ce Tokio ne bo popustil, se bomo primerno odzvali in tudi oklicali takšno območje,« je napovedal predstavnik južnokore-

ske vlade. Prav to je včeraj Južna Koreja tudi storila. Pri tem je treba povedati, da otoki Tokdo (japonsko: Takesima) pravzaprav nimajo nobene vrednosti.

Po nekaj ostrih diplomatskih sporih v petdesetih in šestdesetih letih se je zadeva umirila in nobena od držav se ni več ukvarjala s tem vprašanjem. Spor je bil »pozabljen«, dokler Japonska lani ni začela ratificirati Konvencije ZN o morskem pravu. Južni Korejci so takoj spoznali, da bo japonsko 200-miljsko gospodarsko območje v primeru, da bo kot izhodišče služil otok Okisima, obsegalo tudi otoke Takesima/Tokdo. Seul se je na to odzval z napovedjo, da bo na otokih Tokdo zgradil pristanišče za potrebe južnokorejskih ribičev. Proti tej napovedi pa je nemudoma protestiral Tokio.

Seul ima bolj tehtne argumente

Z zgodovinskega stališča imajo Južni Korejci v tem sporu boljše argumente. Korejci namreč poudarjajo, da so otoki že v 15. stoletju - v času dinastije Sila - pripadli njihovemu kraljestvu, iz katerega je nastala sedanja Kore-

ja. Od takrat do leta 1945 se korejske meje pravzaprav niso spremenile. Na drugi strani Japonci opozarjajo na dejstvo, da njihovi ribiči že od 16. stoletja redno lovijo na območju v bližini otokov Takesima. Japonska med 16. in 17. stoletjem menda nikoli ni dvomila o tem, da je otocje Takesima japonsko. Resnično tezo pa ima - tudi po mnenju Japoncev - le pogodba o priključitvi iz leta 1905, po kateri je nemočna Koreja postala japonski protektorat. V pogodbi o priključitvi je bilo uradno potrjeno japonsko zavzetje teh otokov v rusko-japonski vojni (1904/1905). Japonska je otoke Takesima vključila v upravno območje Simane. To in celotna pogodba o priključitvi je po mnenju Južnih Korejcev zločinsko dejanje. Korejci v sporu stavijo predvsem na neki dokument Vrhovnega poveljstva zavezniških sil, v katerem so upravitelji premagane Japonske zapisali, da država nima nobene suverenosti nad otoki Takesima.

Do vojne verjetno le ne bo prišlo

Kljub temu si je težko predstavljati, da se bo kriza zaradi vzpostavitve 200-miljskih gospodarskih območij razvnela do te mere, da bi prislo do odkritega spopada. Obe strani namreč prikrto upata, da bo spor sčasoma spet utonil v pozabo. Koreja si namreč ne more privoščiti, da bi razjezila mogočno sosedo, s katero ima poleg tega zelo velik trgovinski primanjkljaj. Na drugi strani skuša tudi Japonska zmanjšati razsežnosti spora, saj bi jo ta utegnil ovirati pri prizadevanjih za stalen sedež v Varnostnem svetu Združenih narodov.

To, da bosta Japonska in Južna Koreja oklicali 200-miljsko gospodarsko območje, je pred

kratkim napovedal tudi neki korejski časnik, ki je zapisal, da so se vodilni predstavniki obeh držav dogovorili, da bodo oklicali 200-miljski gospodarski območji, ki se delno prekrivata, ne da bi pri tem omenili sporne otočke. Vzpostavljene so torej razmere za vnovično umiritev spora. Diplomati Južne Koreje in Japonske lahko zdaj le upajo, da pod otoki Tokdo/Takesima nekoga dne ne bodo odkrili naravnih bogastev. V tem primeru bi se namreč pravi spor zaradi teh golih otokov sele začel.

Olaf Jahn, Die Zeit

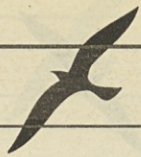
JAPONSKO-KOREJSKI OTOSKI SPOR

Ker je Japonska okoli svojih otokov razglasila ekskluzivno ekonomsko območje široko 200 navtičnih milj, namerava Južna Koreja sprejeti podobne ukrep.

SPORNI OTOK

Takesima (JAPONSKA)
Tokdo (JUŽNA KOREJA)
Otoček meri približno 250 kvadratnih metrov, leži pa sredi bogatega ribolovnega območja. Pod morskim dnom naj bi bile velike zaloge rud.

TEŽAVNO URESNIČEVANJE MIROVNEGA NAČRTA V BIH

Združeni Mostar je obstajal le eno uro

Hrvatje so po svoje razumeli novi režim

MOSTAR, SARAJEVO (Reuter, dpa) - Včeraj opoldne naj bi Mostar spet postal enotno mesto, ki naj bi ga nadzirale mešane hrvaško-muslimanske policijske patrulje, vendar je združitev trajala le približno eno uro, nato pa se je položaj zaostрил zaradi incidentov v zahodnem, hrvaškem delu mesta. Čez nekaj ur so se razmere vendarle uredile.

Prva »neprijetnost« se je zgodila že dopoldne, ko hrvaški policisti, ki naj bi sodelovali v skupnih policijskih patruljah, niso prišli na delo. V patruljah naj bi bilo po sedem polici-

stov: po eden iz vzhodnega in zahodnega dela mesta, hrvaški in sarajevski policist, dva pripadnika mednarodnih policijskih enot in tolmac. Predstavniki Zahodnoevropske

unije v Mostarju je zaplet lakonično označil z besedami, da »ni ravno znamenje dobre volje, če je polovica ljudi odsotna«. Se preden so policisti na kontrolnih točkah začeli spuščati ljudi iz enega dela mesta v drugega, se je na hrvaški strani zbrala skupina mladeničev, ki so zmerjali cakajoče na drugem bregu Neretve. Pol ure po tem, ko je prva skupina približno stotih Mostarčanov iz vzhodnega dela mesta prestopila razmejitveno črto, so s hrvaške strani odjeknili strelji ostrostrelcev. K sreči nihče od muslimanskih civilistov ni bil ranjen. Trije mladeniči, ki so se v »hrvaški Mostar« pripeljali z avtomobilom, so naleteli na barikado, ko so se ji skušali izogniti, pa so se zaleteli v drevo. Hrvaški »kolegi« so jih zasledovali med begom proti vzhodu ter enega ujeli in pretepli. Eden od zasledovalcev je pri tem streljal v zrak.

Hrvaški policisti so takoj po prvih streljih spet postavili kontrolne točke

Neki hrvaški prebivalec Mostarja je ob pustu muslimanskim someščanom jasno pokazal, kaj si misli o združitvi mesta (Reuter)

za pesce in dejali, da lahko v zahodni del mesta spustijo samo civiliste z osebnimi izkaznicami. Avtomobilistom so prehod preprečevali z razlago, da o obiskovalcih z avtomobili niso prejeli navodil. Popoldne je hrvaški notranji minister Ivan Jarnjak po srečanju s kolegom iz Federacije BiH Avdom Hebibom na sedežu urada EU v Mostarju izjavil, da je hrvaška vlada v mesto že poslala

sto policistov, ki naj bi pomagali pri urejanju razmer. Evropski upravitelj Mostarja Hans Koschnick je medije pozval, naj ne napihujejo opoldanskega incidenta, saj se bo po njegovem mnenju v mestu zgodilo se veliko stvari, ki pa ne bodo zavrle zacetelega procesa združevanja.

Sarajevski Srbi pa so včeraj ustanovili krizni stab, ki je neposredno podrejen Palam. Ta bo orga-

niziral množičen odhod se približno 50 tisoč Srbov, ki živijo v predmestjih prestolnice. Akcija naj bi se končala v treh dneh, saj bo vladna policija že ta petek prevzela nadzor nad predmestjem Vogosca. Tiskovni predstavnik UNHCR Kris Janowski je najnovejšo potezo bosanskih Srbov označil kot manipulacijo s civilnim prebivalstvom in ustvarjanje psihoze, saj naj bi Pale silile k odhodu tudi

Sarajevcane srbske narodnosti, ki zelijo kljub vsemu ostati v mestu. Poveljnik kopenskih sil Nata v BiH, general Michael Walker, se je včeraj sesel s srbskim poveljnikom Zdravkom Tolmirjem, ki je povedal, da se ponedeljkovega sestanka na letalonosilki George Washington ni udeležil zato, ker mora počakati na sklepe skupščine bosanskih Srbov, ki naj bi zasedala danes.

Obljubljenega denarja za obnovo BiH ni nikjer

BRUSELJ (Reuter) - Predstavniki Evropske unije so včeraj povedali, da je program obnove Bosne in Hercegovine ogrožen, ker je veliko predvidenih darovalcev preklicalo svoje obljube o pomoči v višini več milijonov dolarjev. Na mednarodni konferenci, ki so jo decembra pripravili v Bruslju, so se sodelujoči dogovorili, da naj bi v prvem trimesečju leta pomoč za obnovo ključnih objektov in infrastrukture v BiH znašala 550 milijonov dolarjev. Del sredstev naj bi prispevala evropska petnajsterica na čelu z Evropsko komisijo, del pa ZDA, Japonska in se nekatere druge države. Toda doslej je po podatkih EU zbranih le približno 60 milijonov, ki jih je prispevala Evropska komisija. »Nihče drug ni doslej daroval niti centa,« je dejal predstavnik EU.

SPOMINI NEKDANJEGA AMERIŠKEGA DRŽAVNEGA SEKRETARJA JAMESA BAKERJA

Nespametno zaljubljen v Jugoslavijo

Se v letu 1991 vlade zahodnih držav niso imele pojma, zakaj v razpadli Jugoslaviji pravzaprav sploh gre. Kot piše Johann Georg Reissmüller v časopisu Frankfurter Allgemeine, je ta vtis se dodatno podkrepil takratni ameriški zunanji minister James Baker v knjigi svojih spominov, ki so izšli pred nedavnim (The Politics of Diplomacy: Revolution, War and Peace, 1989-1992, G. P. Putnam's Sons, New York).

Dva naroda, Slovenci in Hrvatje, sta bila odločena, da zapustita srbsko-komunistično državno skupnost; drugi so si zeleli isto, a si tega v tistem trenutku se niso upali. Amerikemu zunanjemu ministru pa se je junija 1991 zdelo, da skušajo posamezni voditelji republik razpad Jugoslavije izkoristiti v lastne namene. V igri je bil nadaljnji obstoj narodov - Baker pa je videl le koristiljubje. Baker v zvezi s takratnimi dogodki govori o pravicah manjšin - toda odločilno vprašanje je bilo pravica narodov do življenja. Baker ni dojel, da je bila Jugoslavija že dolgo zgolj instrument srbske oblasti. Tako je bil tudi v zelo dobrih odnosih z jugoslovanskim predsednikom vlade Antejem Markovićem, za katerega je bil prepričan, da ni le lutka v rokah drugih. Baker je junija 1991 menil, da ima Marković velik vpliv na armado, in je zato od njega zahteval, naj se odpove nasilju pri ohranjanju celovitosti Jugoslavije. Ameriški zunanji minister prav tako ni opazil, da se je jugosrbska vojna proti Hrvaški začela že za veliko noč leta 1991 - ko je JLA skupaj z lokalnimi uporniki, ki jih je opremila sama, zasedla območje Plitviških jezer.

Rim naj bi bil na strani Slovencev in Hrvatov
Od kod ta slabovidnost? Zahodne vlade so se se ve-

dno oklepale napačnega prepričanja, da je treba in je mogoče ohraniti Jugoslavijo. Junija 1991 so si ZDA se predstavljale demokratično prenovljeno jugoslovansko unijo, ki ni imela niti najmanjših možnosti za obstoj. Takratna Evropska skupnost pa naj bi Jugoslaviji pomagala pri izdelavi nove ustave - kot si je takrat mislil Baker, čeprav je ta nasilna tvorba že razpadala.

Hkrati s »projugoslovaništvom« se je v zahodnih glavnih mestih pojavljala tudi »prosrbizem«. Baker je to opazil. Veliko Britanijo in Francijo je videl na srbski strani. Tudi svojo lastno državo bi lahko pristel k tem državam, saj je ameriški veleposlanik v Beogradu se maja 1991 govoril o uspešnem vojnem zavezništvu med Američani in Srbi. Italiji pa je Baker (kar je zelo cudno) pripisal naklonjenost do Slovencev in Hrvatov, čeprav je bilo kvečjemu nasprotno. Italijanski zunanji minister de Michelis je povzročil veliko preglavic tako Ljubljani kot Zagrebu. Ker so bile zahodne sile »zaljubljene« v Jugoslavijo in jim je pravica malih narodov do življenja pomenila zelo malo, so Hrvatom in Slovincem prepovedali »enostranski« odhod. Samo sporazumna ločitev se jim je zdela sprejemljiva. V dveh poglavjih spominov se Baker vedno znova vrne k svojemu takratnemu prepričanju, da

do enostranske ločitve ne sme priti, ker bi ta onemogočila miroljubna pogajanja. Ko se je vojna - po Bakerjevi različici - 26. junija 1991 začela, so ZDA grajale Hrvaško in Slovenijo zaradi njihovih enostranskih deklaracij o neodvisnosti, ki naj bi zaprle vse poti k rešitvi krize s pomočjo pogajanj.

Baker je razočaran, da je svet priznal »separatiste«

Zdi se, da je Baker se danes ponosen na to. Ali ni opazil, da se je Hrvaška vedno znova obračala na beograjske oblasti s predlogi o konfederaciji, da je hrvaški predsednik Tudman s temi

predlogi »tekal« za Miloševićem? Idejo »pogajalske rešitve« so gojili v vseh vladnih kabinetih Zahoda. Ta zamisel je bila v popolnem nasprotju z realnostjo, kar so morali Slovenci in Hrvatje placati. Tako je prišlo do groznje Ljubljani in Zagrebu, ki jo je mogoče najti tudi v Bakerjevih spominih: tisti, ki bodo enostransko razkosali Jugoslavijo, ne bodo deležni nikakršne gospodarske pomoči mednarodne skupnosti. Ta napačna drža Zahoda je pogojevala »politiko neprižnavanja« Slovenije in Hrvaške, ki so jo utemeljevali s domnevno krsitvijo helsinških načel. Po vrhovnem sre-

canju zveze Nato v Rimu novembra 1991 - takrat se je Hrvaška borila za preživetje - je Amerika po Bakerjevih navedbah močno pritisnila na Nemčijo, naj ne prelomi dogovora. Ko pa je Nemčija 23. decembra 1991 »enostransko« razglasila priznanje, se je »jez podrl«, je zapisal Baker. ZDA so nato pomagale pri poskusih, da bi druge evropske države odvrnili od priznanja. Kot je znano, to ni uspelo; v Bakerjevih spominih je zaznati veliko razočaranje nad tem dejstvom.

ZDA so od Beograda zahtevale, naj se odpove vojaški sili. Baker je Miloševića znova opozoril na to 21. juni-

ja 1991 v Beogradu. Takrat je jugosrbska armada že začela svoj pohod na Hrvaškem; konec junija pa je že vodila vojno na dveh frontah, najprej proti Sloveniji, nato pa se proti Hrvaški.

Genocid na Hrvaškem ni ganil Zahoda

Ko so Srbi jeseni leta 1991 napadli Vukovar in obkrožili Dalmacijo, so Združeni narodi na zahtevo zahodnih sil sprejeli embargo proti vsem državam na območju nekdanje Jugoslavije, torej tudi proti napadeni Hrvaški - politika kot iz norišnice. V Bakerjevih spominih nič ne kaže na to, da ima Baker zaradi tega pomisleke. »Spor«, s čimer misli na celotno vojno, bi bilo po njegovem mnenju mogoče preprečiti ali ustaviti le s številnimi žrtvami sil, ki bi posredovale. Baker se vedno ohranja to prepričanje, ki so ga politiki le ponavljali drug za drugim in ki je bilo že od začetka zelo vprašljivo. Celotno tisti, ki jih je izredno težko prepričati, po bosanski izkušnji iz leta 1995 ne morejo več trditi kaj takega. Ko so srbske sile leta 1991 in 1992 na zavzetih območjih Hrvaške v velikem obsegu izvajale genocid, se na Zahodu nihče ni ganil. Pri branju Bakerjevih spominov bralec ne dobi vtisa, da je takratni ameriški zunanji minister v teh dogodkih videl katastrofo, ki bi zahtevala takojšnje ukrepe.

Razum je bil v resnici kratekovidnost

Bosna in Hercegovina pa je bila očitno zapisana na nekem drugem washingtonskem dokumentu. Ko se je tam razvil srbski morilski

stroj proti Muslimanom, je Baker postal dejaven. Včeraj je zahteval, da je treba proti tej »nočni mori« v osrčju Evrope nekaj storiti. »Te ga barbarstva« ni več mogoče prenašati, tega neposrednega napada na »našo skupno zavest«, je nato mislil in dejal Baker. Mobilizirati je zelel medije. O potrebi po posredovanju se je pogovarjal z nemškimi zunanjimi ministrom Kinkelom, katerega soglasje pa se mu je zdelo preveč neobvezujoče. Nato pa je prišel skrajni čas za uvedbo sankcij proti Srbiji; Miloševića je bilo treba mednarodno osamiti. Zatem pa je Baker začel razmišljati tudi o uporabi vojaških sredstev - v »clovekoljubne« namene. Seveda bi bilo najbolj clovekoljubno dejanje, če bi srbske osvajalce prisilili h koncanju vojne.

Zakaj je bil Bakerjev odnos do BiH drugačen? Ker je po njegovem mnenju - drugače kot Slovenija in Hrvaška - neodvisnost iskala na pravi način, ne enostransko, temveč v dialogu. Za to »razumnost« pa je bilo Bosno treba nagraditi. Toda to, kar je Baker videl, je bilo dolgo časa prepričano, da beograjska armada njegovi državi ne bo storila niceesar in da hoče Milošević osvojiti le ozemlja, ki ležijo na Hrvaškem. Bosnjaki se zdaj čedalje pogosteje sprašujejo, kaj imajo od tega, da je Zahod konec leta 1991 in na začetku leta 1992 z zadovoljstvom gledal na Bosno in Hercegovino, ker je imela distanco do slovenske in hrvaške politike neodvisnosti.

James Baker je bil eden tistih diplomatov, ki so zelo površno poznali jugoslovanski problem

VREMENSKA SLIKA

Nad srednjo Evropo in severnim Sredozemljem je obsežno ciklonsko območje. S severovzhodnimi vetrovi priteka postopno hladnejši in se vedno precej vlažen zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7 in 13 uri.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 6.56 in zšlo ob 17.36. Dan bo dolg 10 ur in 40 minut. Luna bo vzšla ob 7.59 in zšla ob 20.54.

ONESNAŽENOST ZRAKA

	20.2	19.2	max. urna
Ljubljana	30	38	70
Trbovlje	48	67	169
Zagorje	29	-	-
Hrastnik	50	51	143
Maribor	40	32	61

Mejna imisijska vrednost: 350 mikrogramov/m³
Kritična imisijska vrednost: 700 mikrogramov/m³

BIOPROGNOZA

Pri vremensko občutljivih ljudeh se bodo pojavljale vremenske pogoje ne težave, večinoma se bodo kazale kot nerazpoloženost, težave s koncentracijo in zmanjšana delovna storilnost.

SNEŽNE RAZMERE

	cm
Mariborsko Pohorje	160
Rogla	180
Zatrnik	140
Vogel	185
Krvavec	120
Kranjska Gora	do 130
Kanin	350
Cerkno	170

Na Veliki in Soriski Planini, na Zatrniku, Ivarco Osvenu, Starem Vrhu nad Skofjo Loko, na Voglu, v Logatcu, Sviscakah in v Kandsrah naprave danes ne obratujejo. Na Krvavcu proge se urejajo, naprave bodo obratovale po potrebi. Na Zelenici vozi samo zicnica Ljubelj, na Kalicu vlečnica Zajcek in na Golteh le sedežnici. Na Kaninu je zaradi nevarnosti plazov zaprto smučisce Graben. Dostop do vseh smučisc je mogoče samo z zimsko opremo. Tekaske proge so urejene na Rogli, Mariborskem in Ribniškem Pohorju, v Rog Cmosnjicah, na Pokljuki in Kalicu.

TEMPERATURE IN VIŠINE SNEGA V GORAH

Višina (m)	Temperatura (°C)
500 m	-1
1000 m	-4
1500 m	-8 do 185 cm
2000 m	-9
2500 m	-14
2864 m	-15

Tveganje pred snežnimi plazovi se je povečalo. V Julijskih Alpah je nevarnost nad gozdno mejo velika, splosna in stalna. 5. stopnje, nižje pa 4. po pstopenski lestvici. Pojavljali se bodo spontani snežni plazovi. V nizjih nadmorskih višinah, predvsem na Gorenjskem in Koroskem, kjer je zapadlo največ snega, tudi obstaja na strmih pobočjih možnost plazanja, zato je potrebna skrajna previdnost.

DANES

Slovenija: Danes bo oblačno. V notranosti bo občasno rahlo snežilo. Na Primorskem bo pihala zmerna burja. Najvišje dnevne temperature bodo okoli 0, na Primorskem do 7 °C. Sosednje pokrajine: V sosednjih pokrajinah bo pretežno oblačno, predvsem v krajih vzhodno in južno od nas bo občasno snežilo.

JUTRI

V Sloveniji: V četrtek bo pretežno oblačno in hladno. Obeti: V petek bo suho in malo topleje.

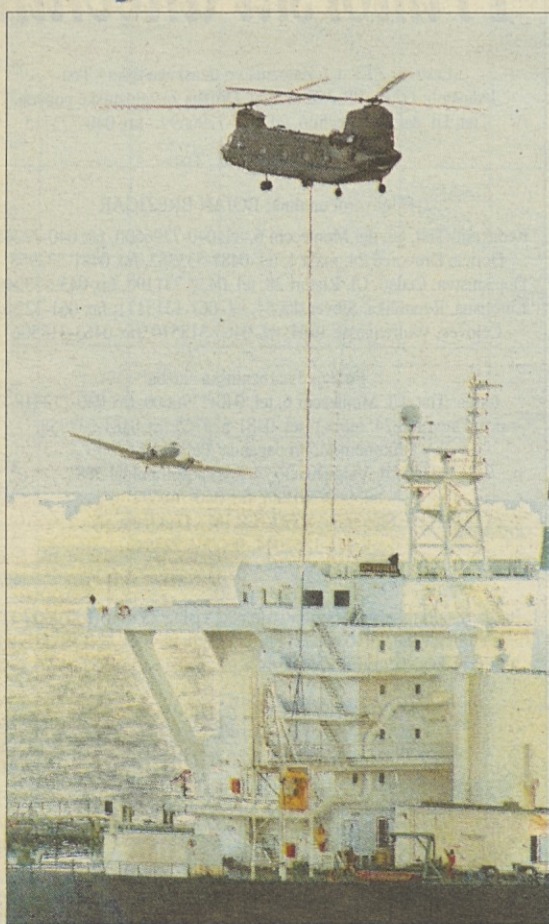
SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Telefonska pomoč ženskam, ki so storile kazniva dejanja

LONDON - Po zelenih telefonskih stevilkah za pomoč in nasvete alkoholiziranim in ljudem v duševnih stiskah so v Veliki Britaniji poskrbeli tudi za ženske, ki zagrešijo kazniva dejanja. Brezplačna telefonska linija organizacije Portia Trust, ki od 1. februarja nudi pravne nasvete in moralno podporo prestopniškim ženskam, tedensko prejema kakih trideset telefonskih pozivov. Clovekoljubno organizacijo Portia Trust

so ustanovili leta 1974, tako da bi pomagali ženskam, ki zagrešijo najrazličnejša kazniva dejanja od prostitucije do ugrabljanja dojenčkov. Seveda danes telefonjska pomoč ni namenjena zakrknjenim in profesionalnim kriminalkam, temveč ženskam, ki zagrešijo kazniva dejanja v gmotni ali duševni stiski. V Veliki Britaniji kar 10 tisoč žensk krade po voblagovnicah, da bi lahko prehranile svojo družino.

Razburkano morje z novim izlitjem izničilo vse napore

LONDON - Pred obalami britanskega Walesa se je položaj v zadnjih urah dramatično poslabšal. Iz rezervoarjev v četrtek pred pristaniščem Milford Heaven nasledlega liberijskega tankerja Sea Empress se je prejšnjo noč v morje izlilo se kakih 40 tisoč ton surove nafte. V ponedeljek je ze vse kazalo, da bo reševalnim ekipam uspelo varno zasidrati tanker, tako da bi iz njega izčrpali nafto, ko so predsinocnjim udari orkanskega morja iznicili dosednji trud. Ceri nekaj sto metrov pred Rtom sv. Ane so dodatno poskodovale tanker, tako da je prišlo do novega izdatnejšega izlitja. Letala in helikopterji se trudijo, da bi s kemikalijami razgradili nafto (na sliki AP). Sedanje količine pa so tolikšne, da bo ves trud zaman. Obali tega območja Walesa, kjer je pravo kraljestvo morskih ptic, grozi težko popravljiva ekološka katastrofa.

»Mrlič« vstal od mrtvih

DUNAJ - Na nekem železniškem prelohu pri madžarskem Szegedu je vlak povozil nekega 60-letnika. Na kraj nesreče je takoj prispel resilec, zdravnik prve pomoči pa ni pooblastil prevoza, ker je bil zanj moški mrtev in je zato poklical grobarje. Ko je mrliško vozilo stirideset minut kasneje odpeljalo, je neki policist ugotovil, da je »mrlič« se živ. Sedaj je v bolnišnici, njegovo zdravstveno stanje pa je izredno kritično.

Naprodaj »zgodovinski« zid

VANCOUVER - V kanadskem Vancouverju bodo na dražbi prodali zid iz opeke garaže, v kateri so na Valentino leto 1929 morilci cikaskoga gansterja Al Caponeja postrelili sedem gansterjev rivalske tolpe »Bugsa« Morana. Steno, na kateri so vidni sledovi krogel, so leta 1967 razstavili in prodali nekemu vancouverškemu podjetniku, ki jo je izkoristil kot okras v svojem nočnem lokalu.

Obtoženi namernega umora zaradi strupenih suhomesnatih izdelkov

SYDNEY - Tri nekdanje direktorje tovarne suhomesnatih izdelkov Garibaldi Smallgoods iz avstralskega Adelaideja so obtožili namernega umora, ker je pred enim letom umrla zaradi ledvičnega sindroma HUS umrla neka 4-letna deklica. Preiskava je ugotovila, da se je otrok zastrupil z bakterijami, ki so bile v salami podjetja Garibaldi. Od novembra 1994 do februarja 1995 se je zaradi suhomesnatih izdelkov podjetja Garibaldi zastrupilo 150 ljudi.

Mrtvi in ranjeni zaradi osla

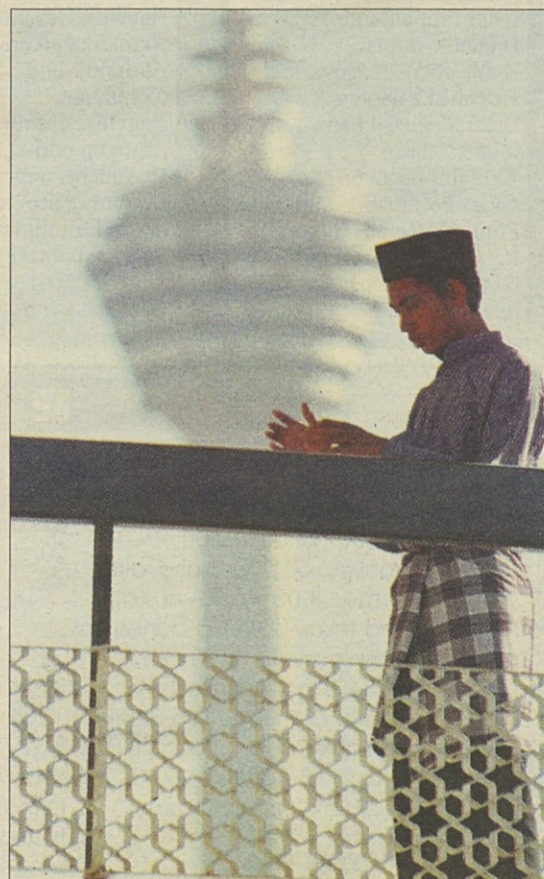
LAGOS - Sestnajst mrtvih in trinajst ranjenih je tragicni obračun neobčajne prometne nesreče, ko je tovornjak poln potnikov trčil v osla in se prevrnil pri Kumo-Gombeju v severovzhodni Nigeriji.

V Avstraliji je zgorela katedrala sv. Patricka

SYDNEY - V podtaknjem požaru je v Parramatti pri Sydneyju skoraj v celoti zgorela zgodovinska katedrala sv. Patricka, najstarejša katoliška cerkev v Avstraliji. (AP)

Islam praznoval konec ramadana

KAIRO - Ves islamski svet je včeraj praznoval konec ramadana, muslimanskega postnega meseca. Po postnih dneh so se muslimani veselili in s pojedinjami praznovali ta njihov največji praznik. Marsikje pa je veselje spremljalo nasilje muslimanskih skrajnecev, ki so v Egiptu ubili devet oseb.

Na sliki (telefon AP): ramadanski kontrast v malezijskem Kuala Lumpurju.